

HET Register

Vakblad van het Register Belastingadviseurs REGISTER ■

BELASTING ■

februari 2023 | nummer 1 ADVISEURS ■

Echtscheiding en de eigen woning: fiscaal- juridische actualiteit en complexiteit

Over de legitieme portie

Elke belastingadviseur mogelijk een rotte appel?

In gesprek met de commissie Toekomstvoorzieningen

A photograph of two men in business suits. The man on the left is wearing a blue suit and a green tie, and is gesturing with his right hand while talking to the man on the right, who is wearing a dark suit. They are standing in front of a building with large glass windows.

van
apenrots

A photograph of a man and a young boy. The man is wearing a light grey t-shirt and is smiling as he looks at the boy. The boy is wearing a white t-shirt and is holding a soccer ball. They are outdoors, with a green fence and trees in the background.

naar
apetrots

The SRA logo consists of a white shield with a cross inside, positioned above the letters 'SRA' in a white, sans-serif font. The logo is set against a purple square background.

SRA

De winst van **werkgeluk**

Blijde klanten, uitdagende werkzaamheden, vrije tijd en minder werkdruk. Je ambities achternagaan én doen waar je goed in bent. **Dat is de winst van werkgeluk volgens SRA.** SRA is dé netwerkorganisatie voor zelfstandige accountants- en advieskantoren. Haal ook winst uit werkgeluk. Maak de overstap naar een SRA-kantoor in jouw regio.

Vind werkgeluk in accountancy op dewinstvanwerkgeluk.nl

Colofon

Het Register is een uitgave van het Register Belastingadviseurs (RB), World Trade Center Den Haag Prinses Beatrixlaan 544 2595 BM Den Haag Toren C, verdieping 9 Tel.: (088) 010 77 77

Het Register verschijnt zes keer per jaar en vormt een belangrijke informatiebron voor de leden van het Register Belastingadviseurs. Leden en relaties van het RB ontvangen Het Register uit hoofde van hun lidmaatschap/betrokkenheid bij het RB. Informatie over (het lidmaatschap van) het RB vindt u op www.rb.nl; informatie over het opzeggen van het lidmaatschap vindt u op www.rb.nl/lidmaatschap-opzeggen.

Redactieraad

Mr. S.F.J.J. (Sylvester) Schenk RB (hoofd-redacteur)
Prof. mr. G.J.M.E. (Guido) de Bont
Mr. dr. M.J. (Mascha) Hooegeveen
Mr. W.J.M. (Wil) Vennix RB

Eindredactie

Drs. Wilma Straathof
E-mail: wstraathof@rb.nl

Uitgever

Register Belastingadviseurs
E-mail: communicatie@rb.nl

Rubriek Jurisprudentie en Wetgeving
Fiscaal up to Date, Dordrecht

Advertenties

Elma Media B.V.
Rob Stavenuiter
Tel.: 0226-331638
E-mail: r.stavenuiter@elma.nl

Jaargang 14, oplage 7500

Vormgeving

Twinmedia BV, Sanne Heuker

© Register Belastingadviseurs

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Register Belastingadviseurs.

'Het Register' bevat informatie die met de meeste zorgvuldigheid is samengesteld. Het Register Belastingadviseurs en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie.

Citeertitel: Het Register 2023/1

Redactiecolumn – Cryptovaluta zijn (geen) geld

Mr. S.F.J.J. Schenk RB

■ 5

Kort & Bondig

■ 6

Echtscheiding en de eigen woning: fiscaal-juridische actualiteit en complexiteit

Mr. F. van der Kamp CT

■ 10

Over de legitieme portie

Het interview

■ 16

Bijzondere column - Eerst een lintje, dan een speldje

Mr. S.F.J.J. Schenk RB

■ 23

Elke belastingadviseur mogelijk een rotte appel?

Verslag CFE Congres

■ 24

Register Belastingconsulent in de Groningse culturele sector

Het bureau

■ 28

Jurisprudentie en wetgeving

■ 33

In gesprek met de commissie Toekomstvoorzieningen

De commissie

■ 39

Het Verenigingsnieuws

■ 42

Jij bent dé **belastingadviseur** voor Extendum!

Je bent een generalist die stevig in zijn schoenen staat. En dat moet ook wel, want accountants en fiscalisten van ruim 250 kantoren door het hele land bellen graag met jou om te sparren of advies te vragen over alles wat met belastingen te maken heeft.

Waarom ze *jou* willen spreken?

Jij denkt als belastingadviseur mee over hun klanten en helpt ze met praktische oplossingen. Bijvoorbeeld bij een herstructurering of inbreng.

Maar als belastingadviseur bij Extendum doe je veel meer: je krijgt de kans om cursussen te ontwikkelen en te geven. Of je schrijft een vakinhoudelijk artikel voor onze wekelijkse nieuwsbrief of website.

Zo *maak* jij de functie! En geniet je van de afwisseling, verantwoordelijkheid en de vrijheid in je werk.

Accountants en ondernemers adviseren, daar ga je voor.

Is dat uitdagend? Zeker.

Afwisselend? Absoluut!

Je hebt een afgeronde opleiding (Fiscaal Recht of RB) en brede ervaring met belastingadvisering. Je krijgt de vrijheid om klanten te helpen vanaf je thuiswerkplek, op locatie of vanuit ons kantoor in Eemnes. Dat is ook de plek om regelmatig bij te praten met je collega's.

Bij Extendum ben je deel van ons team van enthousiaste professionals. Ervaren in de fiscale adviespraktijk, het onderwijs en het bedrijfsleven. Extendum is een erkend RB-kantoor en heeft een eigen HT convenant met de Belastingdienst.

Wij ondersteunen ruim 250 MKB-accountantskantoren én hun klanten door heel Nederland.

Tijd om kennis te maken!

Stuur je motivatie met cv naar directie@extendum.nl.
Vragen over de functie? Kijk op www.extendum.nl/fiscalist
of stel je vraag aan Ralph Vaessen (088 55 123 00 of 06 83 799 619).
Wat we nog meer doen? Dat ontdek je op www.extendum.nl.

Cryptovaluta zijn (geen) geld

Onlangs was ik in de gelegenheid een cursus over cryptovaluta te volgen. En om eerlijk te zijn: ik snapte er – ook na vier lange uren – nog maar bitter weinig van. Op z'n best kon ik na afloop zeggen: *'Still confused on a higher level and about more important things'*. Een paar weken later donderde Sam Bankman-Fried met donderend geraas van zijn voetstuk, en sleurde in zijn val het door hem opgerichte bedrijf FTX en daarmee de halve cryptomarkt mee. Ik was blij dat ik – ook na die cursus – altijd ben blijven beleggen in de geest van Warren Buffett; *'Never invest in a business you cannot understand'*.

Een paar dagen later kopte het Financieele Dagblad dat 2022 een zeer slecht jaar voor cryptobeleggers was geweest en dat daar mogelijk ook nog problemen met de Belastingdienst bij konden komen. Er schijnt namelijk nogal wat cryptobezit voor de blauwe enveloppenbrigade (toegegeven: het is een inmiddels wel erg oubollige uitdrukking) verzwegen te zijn. Het impliciete inkeeradvies dat de krant gaf, leek me eerlijk gezegd weinig kansrijk, want het is allemaal wel erg aan de late kant. Toch zit de verzwijger van bitcoins klem, want in maart 2022 ging het Europees Parlement akkoord met het Richtlijnvoorstel DAC 8, wat de basis zal gaan vormen voor strenge cryptowetgeving. Cryptobeurzen zullen vanaf 2024 aan dezelfde eisen moeten voldoen als gewone banken. Dat wordt nog wat!

Maar stel dat er ingekeerd of aangegeven wordt: hoe moeten crypto's dan gekwalificeerd worden? Voor omzetbelastingdoeleinden heeft het Europese Hof van Justitie in het bekende Hedqvist-arrest uit 2015 besloten dat cryptocurrency betaalmiddelen zijn en dus niet belast met omzetbelasting. Maar daarmee is nog niet gezegd dat crypto's – althans in de ogen van de fiscus – ook in box 3 in de inkomstenbelasting als geld (of bank- of spaartegoeden) kunnen worden aangemerkt. En dat scheelt een stevige slok op de bekende borrel, want voor 2023 bedraagt het (voorlopige, definitieve percentages volgen pas in 2024) wettelijke rendement over contant geld (en wat daarmee gelijk gesteld is) slechts 0,36% en voor 'overige bezittingen' (waaronder dus cryptovaluta) maar liefst 6,17%. En ook naar de contant geld vrijstelling van € 596 (voor partners geldt het dubbele bedrag) kunt u vooralsnog fluiten.

Ik zou dat allemaal nog wel eens uitgeprocedeerd willen zien: wat is nu precies geld en waarom geldt Hedqvist niet in de inkomstenbelasting? Al kan het me allemaal *persoonlijk* uiteraard maar weinig schelen.

Mr. Sylvester Schenk RB

Sylvester Schenk is directeur Fiscale Zaken van het Register Belastingadviseurs en hoofdredacteur van Het Register.

Fiscale handreikingen Belastingdienst openbaar

Half december 2022 meldde dat Belastingdienst dat fiscale handreikingen voortaan openbaar worden geplaatst.

In 2020 ging bij de Belastingdienst het programma Meerjarenplan Fiscaal Dienstverleners van start. Als onderdeel hiervan is onderzocht hoe de Belastingdienst fiscaal dienstverleners nog beter kan informeren en ondersteunen. Daaruit kwam naar voren dat naast de Belastingdienst.nl óók het Forum Fiscaal Dienstverleners een veelgebruikt communicatiekanaal is, en dat fiscaal dienstverleners graag meer verdiepende informatie willen. Naar aanleiding van dit onderzoek worden de handreikingen voortaan openbaar geplaatst.

Meer informatie

Zie Forum Fiscaal Dienstverleners en www.belastingdienst.nl/intermediairs

Meldpunt FD en contactkaart

Voor fiscaal dienstverleners is het vaak moeilijk om de juiste afdeling binnen de Belastingdienst te vinden of te bereiken. Via het Forum Fiscaal Dienstverleners van de Belastingdienst zijn er twee mogelijkheden: de contactkaart en de Meldpunt FD. Met een geldig beconnummer kunnen fiscaal dienstverleners een account aanmaken en inloggen.

Contactkaart – makkelijk de juiste afdeling

Op het Forum Fiscaal Dienstverleners vinden fiscaal dienstverleners bij de contactkaart een overzicht van de contactmogelijkheden bij de Belastingdienst. Dit maakt het makkelijker om de juiste afdeling en je vragen direct aan de juiste persoon te stellen.

Meldpunt FD – voor noodsituaties

Lukt het als fiscaal dienstverlener niet om op de juiste manier geholpen te worden? Maak dan gebruik van de meldknop op het Forum Fiscaal Dienstverleners. Het tabblad 'contact' bevat een formulier met ruimte om uit te leggen waarom er snel hulp nodig is. Binnen twee werkdagen neemt een accountmanager van de Belastingdienst dan contact op.

Let op: dit meldpunt is niet voor elke hulpvraag bedoeld, maar geldt voor urgente en complexe situaties. Bijvoorbeeld een casus die meerdere middelen raakt en waarbij sprake is van tijdsdruk.

Aan de slag

Accountantsorganisaties met een reguliere vergunning vallen sinds 2022 direct onder toezicht van de AFM. Eind 2022 publiceerde de AFM het eerste toetsende AFM-onderzoek met de toepasselijke naam 'Aan de slag'. Deze titel is ook gelijk de conclusie het onderzoek. De 30 accountantsorganisaties dienen snel aan de slag met het verbeteren van hun cliëntacceptatieproces. Want dit is een belangrijke eerste kwaliteitswaarborg voor het uitvoeren van een goede wettelijke controle.

De AFM noemt een 'goede client- en opdrachtaanvaarding/continuerend' (CEAC) een essentieel startpunt van wettelijke controle. Helder en duidelijk CEAC-beleid moet borgen dat de uitvoering voldoet aan de regels en consistent gebeurt. Wanneer het beleid niet voldoet, blijkt de uitvoering van de CEAC ook zelden in orde.

In het rapport wordt geconcludeerd:

- Bij 18 van 30 onderzochte accountantsorganisaties met reguliere vergunning is het CEAC-beleid niet op orde;
- 71 van de 83 onderzochte CEAC's zijn onvoldoende uitgevoerd;
- Verbeteringen in CEAC is nodig, accountantsorganisaties moeten aan de slag;
- AFM ziet naast verbeterpunten ook goede voorbeelden.

Om de uitvoering te stimuleren, organiseert AFM in 2023 een ronde tafel met de 30 accountantsorganisaties die in het onderzoek betrokken waren en een tweetal webinars.

■ Bron: nieuwsbericht AFM, 15 december 2022.

Wijziging ambtshalve beleid voorheffingen vennootschapsbelasting

Op 18 januari 2023 is het Besluit Fiscaal Bestuursrecht gewijzigd. De inspecteur kan nu een voorheffingenbeschikking vennootschapsbelasting (Vpb) ambtshalve verhogen.

In paragraaf 23, vijfde lid, onderdeel b en c is het ambtshalve beleid over de voorheffingen vennootschapsbelasting opgenomen. Zie voor meer informatie de toelichting bij het wijzigingsbesluit.

■ Bron: nieuwsbericht Belastingdienst, 20 januari 2023.

Toezicht op het Algemeen Nut

Het kabinet gaat het toezicht op Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI) verbeteren. Het verbeteren van de informatie die de Belastingdienst heeft over ANBI's is daarbij het belangrijkste. Ook wordt de samenwerking met de sector verder opgezocht en uitgebreid, om zelfregulering van de sector te versterken.

Nederland telt een groot aantal organisaties die bijdragen aan het algemeen nut, waarvan er zo'n 45.000 bij de Belastingdienst geregistreerd zijn als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit zijn bijvoorbeeld organisaties als goede doelen, culturele instellingen, kerken en andere religieuze instellingen.

Onderzoek 'Toezicht op Algemeen Nut'

Op verzoek van het vorige kabinet heeft een commissie onderzocht welke veranderingen in de regels voor ANBI's en het toezicht hierop ervoor kunnen zorgen dat deze instellingen geen gedrag vertonen dat ingaat tegen algemeen gangbare normen. De belangrijkste aanbevelingen in het adviesrapport 'Toezicht op Algemeen Nut' zijn het verbeteren van toezicht op ANBI's, het versterken van zelfregulering en het uit kunnen sluiten van organisaties van een ANBI-status als ze geen activiteiten organiseren. Het kabinet neemt de meeste aanbevelingen uit het adviesrapport over:

- Er komt een centraal digitaal aanleverpunt bij de Belastingdienst;
- De samenwerking met de sector wordt voortgezet - zelfregulering van de sector wordt versterkt;
- Met de sector wil het Kabinet onderzoeken of een (aangescherpt) bestedingscriterium kan bijdragen aan de ANBI-regelgeving;
- Er komt geen grondrechttoets.

Er lopen daarnaast meerdere initiatieven op andere gebieden om het ongewenst gedrag van ANBI's te beperken. Ook kan de Belastingdienst bij twijfel over de integriteit van een ANBI of een bestuurder van een ANBI, een verklaring omtrent het gedrag (VOG) opvragen.

■ Bron: nieuwsbericht Ministerie van Financiën, 15 december 2022.

Papieren aangifte blijft mogelijk

Op dit moment wordt slechts 1 procent van de aangiftes op papier ingevuld. Vermoedelijk betreft het vooral senioren. Omdat niet alle ouderen voldoende digitaal vaardig zijn, blijft de papieren aangifte mogelijk, zei de Belastingdienst als reactie op het onderzoek 'digitale vaardigheden' van seniorenorganisatie KBO-PCOB.

Naast de groep die niet of nauwelijks digitaal vaardig is, is er een grote groep senioren die wel digitaal vaardig is, zo blijkt uit hetzelfde onderzoek. Bijna negen op de tien senioren (87%) met internet maakt gebruik van WhatsApp. Slechts een kwart (25%) geeft de voorkeur aan bellen boven appen.

De smartphone is ook bij senioren inmiddels razend populair. Om op het internet te komen, maken de meeste online senioren gebruik van de smartphone (76%), gevolgd door de laptop (57%) en tablet (56%). Bijna iedereen (98%) gebruikt mail, doet online de bankzaken (92%) en maakt gebruik van DigiD (88%). Waarbij opvalt dat veel senioren ontevreden zijn over de gebruiksvriendelijkheid van DigiD. Tot slot meldt het rapport ook dat een grote groep (81 procent) senioren in het afgelopen jaar enige vorm van hulp heeft ontvangen bij internetgebruik.

■ Bron: nieuwsbericht KBO-PCOB, 26 januari 2023.

Hulp gevraagd bij Landelijke Aangiftedag

Op 11 maart 2023 organiseren de belastingwinkels de Landelijke Aangiftedag. Tijdens deze dag helpen vrijwilligers, veelal studenten fiscaal recht en fiscale economie, zoveel mogelijk mensen die het niet zo breed hebben bij het invullen van hun aangifte. Dit jaar doen alle belastingwinkels in Nederland mee.

Jouw hulp gevraagd

Het RB, NOB en NVAB zoeken leden die de belastingwinkels tijdens deze dag vrijwillig willen helpen met fiscale expertise. Hoe ziet die rol eruit? Medewerkers van de belastingwinkels helpen mensen bij het invullen van de aangifte. En jij kan hen helpen bij het beantwoorden van meer complexe vragen of zaken waar ze bij het invullen van de aangifte tegenaan lopen. Je fungeert dus als vraagbaak en sparringpartner en zult geen aangiftes invullen.

Aanmelden en meer info

Meld je dan aan bij Daniëlle Gunning (d.gunning@nob.net). Voor vragen over dit initiatief kun je terecht bij Manon Ultee (m.ultee@nob.net) of Alexandra Piksen (a.piksen@nob.net).

Jaarplan Belastingdienst '23

Half december 2022 heeft de Belastingdienst het Jaarplan 2023 bekend gemaakt met de doelen voor 2023. Dit plan is aangeboden aan de Tweede Kamer samen met onder andere de Stand van de Uitvoering 2022, de Fiscale Monitor en Moties en overzicht van moties en toezeggingen jaarplan Belastingdienst 2023.

Voor het Midden- en Kleinbedrijf worden als doelen genoemd:

Snelle betrouwbare afhandeling

- Op 30 juni 2023 is in beeld welke IV-capaciteit nodig is voor het gebruik van iDEAL voor loonheffing in MijnBelastingdienstZakelijk.
- Op 31 december 2023 wordt minimaal 90% van de bezwaren behandeld binnen de wettelijke termijn.
- Verduidelijking brieven, berichten en formulieren voor mkb'ers.

Deskundige en persoonlijke ondersteuning

- Fiscale informatie bieden, waar en wanneer het ondernemers past
  - In 2023 zijn op alle 19 MKB-kantoren loketten waar ondernemers terecht kunnen met vragen over aangiften of betalingen.
  - Uiterlijk 30 juni 2023: effectmeting op de verschillende acties om de dienstverlening voor verschillende typen ondernemers aan te scherpen.
  - Uiterlijk 31 december 2023 is voor ondernemers online in te zien welke vorderingen nog openstaan, zoals voor de omzetbelasting.
- Tot 2029 afhandeling invordering belastingen coronasteun.
- Op 31 maart 2023: effectmeting inlevend invorderen in beeld.
- Uiterlijk 31 december 2023 wordt de tijdelijke IT-voorziening voor registratie btw-afracht in EU-verband vervangen door een structurele voorziening.

Effectief toezicht en fraudebestrijding

- Toezicht vooraf en achteraf: naar verwachting wordt 38-43% van de primaire capaciteit ingezet op toezicht, fraudebestrijding en externe overheidssamenwerking. Voor het MKB betekent dit onder andere
  - horizontaal toezicht: het aantal registraties waarmee MKB-ondernemers participeren in FD-convenanten bedraagt eind 2023 meer dan 188.000
  - 48.000 - 60.000 aangiften IH Winst
  - 13.000 - 16.000 aangiften Vpb
  - 9.000 - 12.000 boekenonderzoeken
- Naleving bevorderen van de bedrijfsopvolgingsregeling: uiterlijk 1 juli 2023 implementatie handavingsplan.
- Handhaving DBA/toezicht op arbeidsrelaties (schijnzelfstandigheid)
  - 1e kwartaal 2023 herijking handhaving.
  - 1 januari 2025 of zoveel eerder als mogelijk opheffing van het handavingsmoratorium.

■ Bron: nieuwsbericht Rijksoverheid, 15 december 2022.

Sms-herinnering btw-aangifte

Ondernemers die nog geen btw-aangifte hebben gedaan over het 4e kwartaal van 2022 of december 2022, hebben op 2 en 3 februari een sms-bericht gekregen van de Belastingdienst.

In deze sms wordt geadviseerd om uiterlijk 7 februari 2023 alsnog btw-aangifte te doen over deze tijdvakken. En, als dat nodig is, de btw ook te betalen. Met dit sms-bericht wil de Belastingdienst naheffingsaanslagen voorkomen.

■ Bron: nieuwsbericht Belastingdienst 30 januari 2023.

Stichting Ondersteuning Fiscale Rechtshulp (SOFiR) i.o.

Diana van Hout, hoogleraar belastingrecht aan Radboud Universiteit Nijmegen en universitair docent aan Tilburg University is een initiatief voor fiscale rechtshulp aan kwetsbare burgers in Nederland gestart. Samen met de Nederlandse Vereniging van Advocaten-Belastingkundigen (NVAB), de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) en het Register Belastingadviseurs (RB) wil ze een maatschappelijke bijdrage leveren aan fiscale rechtshulp voor min- en onvermogenen. Doel is te komen tot een platform dat ondersteuning biedt aan maatschappelijke organisaties die fiscale rechtshulp bieden. Volg SOFiR op LinkedIn en blijf op de hoogte van het laatste nieuws.

Nieuwe Milieu- en Energielijst

Via de MIA en de Vamil kunnen ondernemers met belastingvoordeel investeren in klimaatadaptieve en milieuvriendelijke maatregelen. In 2023 is de Milieulijst met bedrijfsmiddelen aangepast die voor deze regelingen in aanmerking komen. Ten opzichte van 2022 zijn er 22 nieuwe bedrijfsmiddelen bij gekomen. 18 bedrijfsmiddelen staan niet meer op de lijst.

Met de aanpassingen moet de Milieulijst 2023 beter aansluiten op actuele thema's, zoals de overgang naar een circulaire economie. Voor de MIA verhoogt het kabinet het budget elk jaar met €48 miljoen. Dat betekent dat het MIA-budget voor 2023 uitkomt op € 192 miljoen. Dit doet het kabinet omdat investeringskosten zijn gestegen, onder meer door de inflatie. Het Vamil-budget blijft in 2023 gelijk met € 25 miljoen.

De RVO heeft de nieuwe Milieulijst eind januari bekend gemaakt. Er is ook een online tool van de Milieulijst beschikbaar op www.klimaatadaptatienederland.nl/hulpmiddelen/overzicht/tool-milieulijst

■ Zie: www.rvo.nl/sites/default/files/2022-12/RVO-Brochure-Milieulijst2023.pdf

Uitvoeringsorganisaties trekken aan de bel

Namens de uitvoeringsorganisaties overhandigde Abdeluheh Choho, de algemeen directeur van de RVO, begin januari de eerste Staat van de Uitvoering aan Vera Bergkamp, voorzitter van de Tweede Kamer. De belangrijkste conclusie in de rapportage: als we gezamenlijk het vertrouwen in de overheid willen verbeteren moet er eerder en beter worden samengewerkt tussen politiek, beleid en uitvoering.

Complexe wetgeving zorgt ervoor dat burgers en ondernemers vastlopen in het systeem. Vaak is niet het maatschappelijk probleem het uitgangspunt, maar bestaande organisaties en regelingen. Beleid wordt gestapeld en uitvoerders worden te weinig en te laat betrokken.

Vijf oproepen

De uitvoeringsorganisaties hebben samen vijf oproepen voor de politiek:

- Maak het voor burgers en ondernemers minder complex door beter en minder beleid;
- Betrek de uitvoering vanaf het allereerste begin bij beleidsvorming;
- Voer het politieke debat niet meer op incidenten, maar ontwikkel een gezamenlijk beeld van trends en dilemma's in de publieke dienstverlening;
- Laat de verantwoordingsplicht achteraf plaatsmaken voor een open gesprek over hoe de uitvoeringspraktijk beter of anders moet;
- Breng gegevensuitwisseling tussen publieke dienstverleners nu echt op gang.

Dienstverlening

De oproepen in de Staat moeten de dienstverlening toekomstbestendig maken en het vertrouwen van burgers en ondernemers in de overheid herstellen en borgen. Zorgen schuilen primair in de ontstane complexiteit in wet- en regelgeving, processen, de stapeling van beleid en in de (veelal verouderde en versnipperd ontwikkelde) IT-systemen van de overheid. Het werk in een deel van de uitvoering wordt bovendien steeds arbeidsintensiever, terwijl tegelijkertijd personeelstekorten op de arbeidsmarkt oplopen.

■ Bron: www.staatvandeuitvoering.nl

Brexit Adjustment Reserve

De BAR Bedrijfslevenregeling opende op 1 november 2022. Deze bestaat uit 2 delen: de BAR Tegemoetkoming gemaakte kosten en de BAR Tegemoetkoming nog te maken kosten. De BAR Tegemoetkoming nog te maken kosten is inmiddels gesloten. De BAR tegemoetkoming gemaakte kosten sluit op 31 maart 2023. Bijvoorbeeld ondernemers die geraakt door Brexit extra kosten moesten maken om personeel op te leiden voor douaneprocedures of software hebben moeten aanschaffen, kunnen hier gebruik van maken.

■ Bron: website RVO.

deels gefinancierd met een hypothecaire lening van € 2.000.000. De woning alsmede duingrond zijn vervolgens voor € 2.425.000 verkocht aan een door beide echtgenoten opgerichte stichting. Ten behoeve van beide echtgenoten is een erfpachtrecht gevestigd op zowel woning als duingrond. De man heeft in 2009 en 2010 aftrek geclaimd van de verschuldigde erfpachtcanons en rente inzake de woning. De echtgenoten hebben in deze jaren ook de beschikking over een buiten Zeeland gelegen appartement. In eerste aanleg en in beroep is in geschil of de woning in de jaren 2009 en 2010 als eigen woning kwalificeert in de zin van artikel 3.111 Wet IB 2001. Zowel bij de Rechtbank Zeeland-West-Brabant als in hoger beroep Hof Den Bosch is dat niet zo.

Oordeel Hoge Raad op 22 februari 2019 ⁷

De kwalificatie ‘eigen woning hoofdverblijf’ in de zin van artikel 3.111, lid 1, Wet IB 2001 staat in deze procedure centraal. De belanghebbende klaagt allereerst dat het Hof (Den Bosch) ten onrechte het begrip ‘centrale levensplaats’ uitlegt naar analogie van de jurisprudentie inzake artikel 4 AWR. Alle relevante feiten en omstandigheden zijn daarbij van belang, zoals in casu de gedetailleerde lijsten van aantallen overnachtingen op verschillende adressen, plaatsen waar opgepast wordt op (klein)kinderen, etentjes, werkplaatsen, reisverblijven

en plaatsen van geldopnamen met de pinpas, alsmede op de deelnameplaatsen van het actief verenigingsleven. Hoewel er een verschil bestaat tussen ‘hoofdverblijf’ (in de zin van de eigenwoningregeling) en de woonplaatsbepaling van artikel 4 AWR, welke ‘naar omstandigheden’ plaats vindt, is een zekere verwantschap tussen deze twee kwalificaties ‘onmiskenbaar’, aldus de A-G in zijn conclusie. De Hoge Raad verklaart het cassatieberoep op dit punt ongegrond.

Een tweede discussiepunt dat in deze casus speelde, ziet op het oordeel van het Hof dat de woning niet tot hoofdverblijf is ‘gaan dienen’. Op grond van artikel 3.111, lid 3, Wet IB 2001 is geregeld dat als eigen woning ook wordt aangemerkt, de woning die (a) ‘leeg staat of in aanbouw is’ en (b) ‘uitsluitend bestemd is om in het kalenderjaar of in een van de daaropvolgende twee jaren hem als eigen woning als bedoeld in het eerste lid ter beschikking te staan’. Daarvan was in casu geen sprake. Er is volgens de A-G geen sprake van een onredelijke wetstoepassing. Het is nu juist de bedoeling van de wet geweest dat er maar één eigen woning is. Een eventuele andere woning dient in deze systematiek in box 3 belast te worden. Ook deze klacht heeft de Hoge Raad ongegrond verklaard.

Samengevat is het belang van het ‘hoofdverblijf’ met deze uitspraak rechtens en feitelijk op de kaart gezet. In

de beschouwing merkt de A-G tevens op dat níét een min of meer formeel criterium beslissend is, zoals een inschrijving in het BRP (voorheen GBA). Voor de praktijk is/blijft dit een belangrijk aandachtspunt dan wel valkuil. Eenvoudig kan de 'faux pas' worden gemaakt naar de betekenis van de BRP-inschrijving voor het 'fiscaal partnerschap'. Dáár heeft de wetgever wél dit min of meer objectieve criterium bepalend verkozen.

Grotendeels belang bij waardemutatie

Een eigenwoningkwalificatie vereist verder dat waardeveranderingen de belastingplichtige 'grotendeels' moeten aan gaan. In de fiscale wereld betekent grotendeels een belang in de waardeverandering van méér dan 50%. Voor de eigenwoningregeling is echter een uitzondering gemaakt in de wetsgeschiedenis en volstaat 50% ook. Het 50%-vereiste ziet alleen op het 'eigen aandeel' in de eigenwoning. Bij een gezamenlijke woning die in een huwelijksgemeenschap valt, is er dus zonder meer sprake van een eigen woning.

Eigenwoningschuld (EWS) sinds 2013

Voor eigen woningschulden die zijn afgesloten op of na 1 januari 2013 gelden bij de aftrek van de rente nieuwe regels. Gebruikmaking van de renteaftrek is uitsluitend mogelijk wanneer aan de volgende eisen wordt voldaan:

- het betreft een eigenwoningschuld ter zake van aankoop, verbouw e.d;
- de schuld wordt annuïtair afgelost binnen een periode van maximaal 360 maanden;
- de aflossingsverplichting wordt in de leningenovereenkomst opgenomen en wordt daadwerkelijk nageleefd.

De maximale renteaftrek van 30 jaar geldt voor zowel schulden die onder het overgangsrecht vallen – lees: eigenwoningschulden van vóór 2013 (bestaande eigenwoningschuld) – als voor schulden die onder het huidige

regime vallen (regeling sinds 2013). Indien men een eigen woning heeft gefinancierd onder de nieuwe regeling van 2013, brengt dat voor nieuwe scheidings situaties geen bijzondere aandachtspunten met zich mee. Wel moet bij een toedeling of overname van de woning aan/door een van de partners niet zonder meer ook de schuld worden overgenomen. Immers indien dat een bestaande eigenwoningschuld is, voldoet die schuld veelal niet aan de vereiste aflossingsverplichting.

Drukkende kosten en lasten

Rentekosten en lasten zijn alleen aftrekbaar als de rente op de belastingplichtige 'drukt'⁸. Met het 'drukken'-criterium wordt bedoeld dat de belastingplichtige betaler ook de woningschuld aangaat. Dit moet civielrechtelijk worden bepaald. Daarbij kan het huwelijksvermogensrecht van invloed zijn.⁹ Indien er sprake is van een gemeenschap van goederen 'oude stijl', ofwel de goederengemeenschap ingeval van een huwelijk gesloten vóór 2018 zonder huwelijksvoorwaarden, hebben beide partners/echtgenoten voor 50% deel in de eigenwoningschuld. Beiden hebben dan recht op aftrek van de rentekosten naar rato van hun aandeel in de schuld, derhalve ieder voor 50%.

Vóór 2013 bestaande EWS?

Die bijzondere aandachtspunten zijn er wel voor scheidings situaties waarin (gedeeltelijk) van een bestaande eigen woningschuld sprake is. Daarmee wordt bedoeld een lening die niet verplicht in maximaal 30 jaar ten minste annuïtair tot volledige aflossing dient. Vóór 2013 gold de aflossingseis namelijk fiscaal in het geheel niet. Vanwege de gewenste zekerheid van de geldverstrekker van aflossingen, werden er vanzelfsprekend andere aflosinstrumenten geëist. In die tijd was dat veelal een (verpande) kapitaalverzekering of de bancaire evenknie daarvan. De zekerheidsbegunstiging van de bank fungeerde ook als extra zekerheid.

Bij een toedeling van een gezamenlijke woning met een eigen woningschuld moet het toegedeelde aandeel – van de helft, wegens de gemeenschappelijke eigendom van de woning – op annuïtaire basis worden gefinancierd. Er is bij verdeling of toedeling ook in fiscale zin sprake van een (gedeeltelijke) 'verkrijging' van een eigen woning en in zoverre van een nieuwe eigenwoningschuld. Men dient hier in de praktijk als fiscaal adviseur goed op bedacht te zijn!

Eigen woning en de scheidingsregeling

De scheidingsregeling voor de eigen woning vangt aan vanaf het moment dat één van beide partners de woning niet meer als 'hoofdverblijf' beschouwt. Deze partner is vertrokken uit de woning en wil daar niet meer naar terugkeren.

Deze regel hangt samen met de formele eisen van de woonplaats (artikel 4 AWR): 'waar iemand woont, wordt naar de omstandigheden beoordeeld'. De

woonplaats is dus een feitelijke aangelegenheid, die nader is ingevuld door jurisprudentie, zie de hiervóór gemelde Hoge Raad uitspraak. Als iemand uit de woning hoofdverblijf vertrekt met de intentie daar niet weer terug te keren, is er voor die persoon geen sprake meer van een woning hoofdverblijf. Daarbij is de inschrijving in de BRP zoals gezegd slechts een indicatie.

Scheidingsregeling voor gehuwde vertrekkers

De scheidingsregeling voor de voorheen als hoofdverblijf bewoonde woning houdt voor de belastingplichtige in dat nog voor maximaal twee jaren na diens vertrek uit de woning deze nog fiscaal als 'eigen woning' blijft kwalificeren. Als voorwaarde geldt dat de 'vertrekker' aanneemelijk maakt dat de gewezen partner als 'achterblijvende partij' de woning als hoofdverblijf bewoont (3.111, lid 4). Voor de toepassing van lid 4 geldt de fictie dat duurzaam gescheiden levende echtgenoten voor de vertrekregeling ook als 'gewezen partners' kwalificeren.¹⁰ Dat men nog fiscaal partner is in de zin van art. 1.2 Wet IB 2001 is dus irrelevant.

De scheidingsregeling van lid 4, artikel 3.111 Wet IB 2001 duurt maximaal 2 jaar. Als binnen die termijn geen verdeling van de woning plaatsvindt, of om andere reden de situatie voortduurt, vervalt daarna de scheidingsregeling. Het gevolg is dat het woningaandeel alsmede de corresponderende schuld voor de vertrekkers niet langer kwalificeert als eigen woning (in box 1). De helft van de woning (aandeel vertrekkers) valt dan in box 3 met de bijbehorende schuld. De bijleenregeling is dan mogelijk van toepassing, zie hierna.

Samenlevers en 'scheidingsregeling'

Indien samenwoners uiteengaan dient men op te letten: vanaf het duurzaam feitelijke vertrek dient men het fiscaal partnerschap te hebben verbroken om voor de vertrekkers de scheidingsregeling te kunnen benutten. De fictie voor gehuwden dat zij bij duurzaam gescheiden leven voor deze regeling als 'gewezen partner gelden', is niet voor samenlevers geïntroduceerd. De regels voor de verbreking van het fiscaal partnerschap – nodig om 'gewezen partner' te zijn in verband met de tweejaarsregeling – kan problematisch zijn. Men kan bijvoorbeeld een notarieel samenlevingscontract hebben opgesteld, waarin een formele schriftelijke melding van verbreking van de samenlevingsovereenkomst is vereist om de overeenkomst te verbreken. In dat geval is er bij duurzaam 'gescheiden leven' niet direct sprake van een 'gewezen' partner. De tweejaarsregeling is dan formeel niet van toepassing. Daarvoor is immers een 'gewezen partnerschap' vereist!

Tegemoetkoming fiscale partners tijdens tweejaarsperiode

Om de praktijk tegemoet te komen in scheidings situaties bestaat er een tegemoetkomend besluit uit 2010.¹¹ Daarin is een zeer ruimhartig beleid geformuleerd ten aanzien van de renteaftrek in scheidings situaties zolang men nog het hele jaar fiscaal partner is. Dit besluit keurt

De fictie voor gehuwden dat zij bij duurzaam gescheiden leven voor deze regeling als 'gewezen partner gelden', is niet voor samenlevers geïntroduceerd.

goed dat belastingplichtigen, die het gehele jaar fiscaal partner zijn de gezamenlijke inkomsten uit de eigen woning onderling kunnen verdelen (toerekenen), waarbij niet van belang is hoe zij onderling de financiële situatie hebben geregeld. Daarmee worden aanstaande ex-partners die het hele jaar nog 'fiscaal partner' zijn zeer ruimhartig behandeld. Immers, zij houden in ieder geval de volledige aftrek, ook al betaalt bijvoorbeeld de vertrekkers (niet drukkend!) de gehele rente van de gezamenlijke woning.

Aandachtspunten

In de praktijk zijn er de volgende aandachtspunten:

Rentebetaling & partnernalimentatie

Indien partners uit elkaar gaan en niet langer fiscaal partner zijn, wordt het drukkend betalen van de eigenwoningrente een direct aandachtspunt. Als één van beide partners derhalve 100% van alle rentekosten betaalt, bestaat er in beginsel slechts recht op aftrek van het eigen aandeel daarvan, te weten 50% ingeval van een gezamenlijke eigendomssituatie. Een uitspraak waarin dit goed is te zien betreft de Rechtbank Breda op 31 december 2010.¹²

Een oplossing voor het niet aftrekbaar zijn van de rentelasten bij een gezamenlijke woning tijdens de tweejaarsperiode die de verlater geheel betaalt, is deze verplichting te kwalificeren als (partner)alimentatie. Daartoe moet dan in beginsel wel een onderhoudsverplichting bij de vertrekkers jegens de achterblijver bestaan indien en voor zover deze voortvloeit uit de familierechtelijke verplichtingen. De rente die de vertrekkende partij uit eigen hoofde betaalt, is vanwege de tweejaarsregeling aftrekbaar. De rente die de zittendblijver als het ware voldoet middels verrekening met alimentatie (de vertrekkers betaalt namens de zittendblijver aan de bank), is op grond van de hoofdverblijfsregeling aftrekbaar. Vanzelfsprekend dient de zittendblijver dan de ontvangen alimentatiebetaling tevens als belaste inkomsten aan te geven. Voor de betalende partner is de helft van de rente ten titel van alimentatie aftrekbaar. Men dient vanzelfsprekend te letten op de duur van de partnernalimentatie, die sinds 2020 als hoofdregel nog 5 jaar loopt zonder kinderen en maximaal 12 jaar ingeval van minderjarige kinderen (zie hierna).

Wettelijk woongenot in natura inzake de eigen woning alsmede beleid

Indien de uit de woning vertrokken partij de rente

Jurisprudentie

Geén eigendom, géén aftrek scheidingsregeling eigen woning!

De Hoge Raad (*Hoge Raad: ECLI:NL:HR:2022:765*) heeft onlangs geoordeeld inzake de vraag of er eigendom nodig is om renteaftrek te kunnen claimen. Partijen waren onder huwelijkse voorwaarden gehuwd, inhoudende geen enkele gemeenschap. De woning was volledig eigendom van A. B betaalde de volledige rente (in ieder geval in het jaar van discussie, te weten 2013).

Zolang partijen elkaars partner zijn, speelt deze kwestie niet, omdat de partner als het ware meelift op de eigendom van de andere partner. In casu waren partijen echter uit elkaar en ging het om de toepassing van de scheidingsregeling bij de vertrekkende B. De inspecteur weigerde de aftrek omdat B géén eigendom had van de woning.

Het oordeel van het Hof luidde dat voor artikel 3.III, lid 4, Wet IB 2001 niet zou zijn vereist dat X mede-eigenaar was van de woning zodat B bij fictie een eigen woning heeft en de rente in aftrek kan brengen. De Hoge Raad oordeelt op 27 mei 2022 dat deze zienswijze onjuist is en casseert (met verwijzing). Dat oordeel is in lijn met de wettelijke regeling en eerdere jurisprudentie.

Economisch eigendom, echter in gemeenschap van goederen

Het Hof Amsterdam (*ECLI:NL:GHAMS:2012:BW0614*) heeft op 29 maart 2012 geoordeeld in een zaak waarin naast juridische eigendom eveneens economische eigendom speelde (door partijen overeengekomen).

De vrouw in kwestie betaalde gedurende langere tijd – staande huwelijk en ook daarna – de volledige rente. Het belang van deze casus is gelegen in het oordeel over de economische eigendom – 100% bij de vrouw na afspraken en het feitencomplex – alsmede het feite dat dit eveneens gold voor de periode waarin nog de gemeenschap van goederen bestond. De fiscale en civiele sluiers van de economische eigendom verborgen onthuld.

Mocht de doorbetaling nog voorkomen, dan is het raadzaam deze aftrekbaarheidsvraag voor te leggen bij de belastinginspecteur.

voor diens aandeel nog doorbetaald, speelt er nog een ‘alimentaire’ vraag. Immers, de achterblijvende partner maakt ook gebruik van het aandeel van de woning van de vertrokken partner. De wet kent daarvoor de regeling van een alimentatie in natura, die de vertrekkende verstrekt aan de achterblijver. Deze alimentaire regeling bedraagt het aandeel in het woningforfait van de vertrekkende, derhalve 50% van het eigenwoningforfait. De zittendblijver dient derhalve een bijtelling (van 50% eigenwoningforfait) in aanmerking te nemen.¹³ De vertrokken partij heeft voor deze 50% een persoonsgebonden aftrekpost als alimentatie in natura.¹⁴

Nadelige structuur woongenot in natura

Zoals bekend, verloopt de aftrek van partneralimentatie sinds 2020 niet meer synchroon met de heffing. Indien de betaler de aftrek van partneralimentatie in de tweede schijf (boven € 73.031) te gelde maakt, vindt deze niet meer tegen het tweede schijf tarief van 49,5% plaats. Het tarief van deze aftrek (en vele andere posten) kent immers een aftrekpercentage van niet meer dan 36,93% vanaf 2023. Het genoten inkomen uit alimentatie daarentegen verloopt wel via het gewone tarief.

Ten aanzien van de ‘in beginsel nadelige alimentatiestructuur in natura’ van de hiervoor gemelde alimentaire eigenwoningforfait bepaling, kan worden afgevoerd.

Door een huur- of gebruiksvergoeding te laten betalen door de zittendblijver – in overleg, dan wel door een rechterlijke uitspraak – wordt de alimentaire eigenwoningforfait regeling ‘doorbroken’. Die blijft in dat geval achterwege. In het Verzamelbesluit inzake de eigenwoningregeling, onderdeel 4.1¹⁵ wordt deze optie beschreven. De aftrek bij de vertrekkende en de bijtelling bij de zittendblijver blijven daarmee achterwege. De vergoeding voor het gebruik van de eigen woning van de vertrekkende hoeft niet gesaldeerd te worden met de door de vertrekkende verschuldigde rente.

Ingetrokken beleid ‘doorbetaling reguliere partneralimentatie’

Aftrek na afloop van een reguliere wettelijk gemaximeerde partneralimentatieduur kan/kon toch gehonoreerd worden. Als deze langer dan de wettelijke maximale termijn wordt doorbetaald, is de (door)betaalde alimentatie aftrekbaar, echter niet op grond van de wet (de familierechtelijke Boek 1 bepalingen). Immers de wet geeft als regel een maximumtermijn. Vanwege het vrij onbekende beleidsbesluit van 14 december 2000, CPP2000/2754M kon ook na afloop van de wettelijke termijnen doorbetaalde partneralimentatie in aftrek worden genomen.

Echter, een ingrijpende en belangrijke wijziging heeft zich vrijwel ‘geruisloos’ voorgedaan. Zonder veel openbare en zichtbare aandacht alsmede ruimhartige toelichting, is in 2020 het gemelde beleidsbesluit ingetrokken. Als reden wordt gemeld dat: ‘het besluit door het verlopen van de wettelijke termijn zijn belang heeft verloren’.¹⁶ Mocht de doorbetaling (vanwege ruimhartigheid of anderszins) nog voorkomen, is het raadzaam deze aftrekbaarheidsvraag voor te leggen bij de belastinginspecteur.

Grotendeels gerechtigd tot waardeverandering

Een andere voorwaarde voor de behandeling als eigen woning, is zoals hiervoor aangegeven dat men voor tenminste 50% gerechtigd is tot de waardeverandering van de woning. Indien de woning wordt toegevoegd aan één der voormalige partners (A), kan als een soort anti-speculatiebeding een afspraak worden

Over de legitieme portie

‘Maak het simpel: iedereen moet zelf kunnen beslissen’

Paul Schut stond onlangs in een column¹ stil bij de wenselijkheid van de legitieme portie. Is dit wettelijk recht van een kind nog gewenst? Hij heeft daar een duidelijke mening over: iedereen moet zelf kunnen beslissen en beschikken aan wie hij nalaat. In dit standpunt staat hij niet alleen. Een meerderheid van professionals die bij de afwikkeling van erfenissen zijn betrokken, vindt dat ook.

Door Wilma Straathof

In zijn kantoor aan een statige laan in Heemstede, waar hij samen met Marian Bruggink kantoor voert onder de naam Schut & Bruggink Estate Planners, licht Schut zijn standpunt graag nader toe aan Het Register.

Voraafgaand hieraan merkt hij op dat fiscalisten in hun dagelijkse praktijk hier waarschijnlijk niet zo vaak direct mee te maken hebben. ‘Deze problematiek kan in adviesgesprekken wel zijdelings aan de orde komen. Daar toe is het als fiscaal adviseur goed om te weten wat het wettelijk kader op hoofdlijnen is en wat dit voor particulieren en ondernemingen kan betekenen.’ Uitvoering van deze regel vindt hij voer voor specialisten. En daar spreken we nu mee.

Wettelijk recht

In het Nederlands erfrecht hebben kinderen (afstammelingen) recht op een legitieme portie van de erfenis. Als ouders kinderen in hun testament uitsluiten, kunnen directe afstammelingen dit recht opeisen. Dit opeisen is niet ingewikkeld; deze rechten zijn duidelijk omschreven. Tot uiterlijk vijf jaar na het overlijden kan de legitimaris zich bij de executeur-testamentair melden. Daarna vervalt dit recht.

‘De legitieme portie is de helft van het erfdeel dat het kind had kunnen erven. Als een erflater een echtgenoot en twee kinderen achterlaat, dan zijn er volgens het wettelijke erfrecht drie erfgenamen. De legitieme

Beschermingsgedachte

De beschermingsgedachte van ‘de legitieme portie’ komt uit het Romeins recht waar volledige onterving van een afstammeling als schending van de ouderlijke zorgplicht (*officium pietatis*) werd beschouwd. Ook nu kan bijvoorbeeld om discriminatoire redenen, zoals de overgang naar een ander geloof, trouwen met iemand uit een andere cultuur of een ongewenste seksuele geaardheid volledige onterving van kinderen of echtgenoot onder omstandigheden als onredelijk worden beschouwd. De Nederlandse minister voor Rechtsbescherming voegde hier in 2021 als nieuwe reden aan toe de mogelijke benadeling van kinderen uit een eerder huwelijk en bescherming tegen financieel misbruik door anderen dan de kinderen.

is dan de helft van een derde deel is een zesde deel’, legt Schut uit.

Eigen beslissing

Schut heeft de legitieme onder de aandacht gebracht omdat hij het vreemd vindt dat wij als Nederlandse burgers niet zelf kunnen beschikken. ‘We kunnen kinderen

Gravure van Heinrich Aldegrever, Duitsland 1528. Afbeelding is een scène uit de parabel van de verloren zoon, die hier om zijn erfenis vraagt.

Paul Schut - Schut & Bruggink Estate Planners.

'In tegenstelling tot de erflater kan een legitimaris hiertoe zelfstandig beslissen; er is geen verplichting om een beroep op de legitieme te doen.'

in ons testament onterven, maar de wet maakt dat kinderen toch een deel kunnen claimen.' In geval van minderjarige kinderen of kinderen met een beperking waar een zorgplicht voor geldt, vindt hij dit terecht. 'Maar waarom geldt de legitieme ook voor volwassen kinderen? Waarom geldt de legitieme een leven lang? De verzorgingsgedachte is bijvoorbeeld ver te zoeken bij een

kind van 40 dat prima in zijn eigen financiële behoeften kan voorzien.'

In zijn praktijk hoort hij van situaties die maken dat hij goed kan begrijpen dat kinderen worden onterfd. 'Onterven is doorgaans een weloverwogen besluit; het is geen opwelling.' Hij noemt ouder-kindrelaties die al lange tijd verstoord zijn, complexe situaties bij kinderen met beperkingen en kinderen die niet met geld kunnen omgaan. 'Denk daarbij bijvoorbeeld aan kinderen met een drugs- en gokverslaving, waarbij het voor deze verslaafde kinderen beter is om niet over geld en dus de erfenis te beschikken. De legitieme maakt dit echter onmogelijk.' Als voorbeeld noemt hij een familie waar open met elkaar was besproken dat het niet goed was voor de gokverslaafde zoon om over de erfenis te beschikken. In plaats daarvan was een maandelijks som geld een meer geëigende oplossing. Maar als er in een dergelijk geval schulden en dus schuldeisers zijn, dan kunnen zij de erfgenaam er wel toe aanzetten de legitieme op te eisen.

Hierbij is het goed te vermelden dat het opeisen een recht is van de legitimaris. In tegenstelling tot de erflater kan een legitimaris hiertoe zelfstandig beslissen; er is geen verplichting om een beroep op de legitieme te doen. Bij onterving kan de legitimaris ook berusten in de uiterste wil van zijn vader of moeder.

Praktische bezwaren

Naast principiële zijn er ook praktische bezwaren. Het opeisen van een legitieme is eenvoudig, maar de uitvoering is complex en in de regel conflictverhogend. Schut: 'De verstoorde relatie blijft. Als de erfenis al onder de andere erfgenamen is verdeeld en soms is uitgegeven, kan dit bovendien voor de direct betrokkenen enorme gevolgen hebben.' Al sprekend over mogelijke gevolgen voor familiebedrijven, schetst hij – een niet ondenkbare situatie – dat na de dood een buiten de echt geboren kind zich meldt. Als het vermogen vrijwel geheel in het bedrijf zit, kan dit een aanzienlijke aanslag zijn op de middelen van het bedrijf, die geen bank wil financieren. Daar kan een bedrijf op failliet gaan.

Berekening

De (basis) omvang van de vordering van de legitimaris, moet aan de hand van de volgende formule worden vastgesteld:

Legitieme massa = [activa/waarde van goederen op het moment van overlijden] + [in aanmerking te nemen giften (zie artikel 4:67 BW)] – [schulden zoals beschreven in artikel 4:7 lid 1, sub a, b, c en f BW]. Daarnaast zijn er veel factoren die de legitieme kunnen beïnvloeden.

Voorbeeld 1

Vader benoemt zijn dochter tot enig erfgenaam. Dan is aan die benoeming als zodanig door zijn zoon niets meer te doen. Het onterfde kind kan slechts zijn legitieme claimen. Heeft vader een echtgenoot/geregistreerde partner, dan is de legitieme van de zoon groot $1/2 \times 1/3 = 1/6$. Heeft vader geen echtgenoot/geregistreerde partner, dan is de legitieme van de zoon groot $1/2 \times 1/2 = 1/4$. Dit breukdeel laat men vervolgens los op de legitimaire massa en er rolt een geldvordering uit. Deze geldvordering is, in beginsel, opeisbaar na zes maanden na het overlijden van erf-later (art. 4:81 lid 1 BW).

Het is mogelijk om de niet-opeisbaarheidsclausule van art. 4:82 BW in het testament op te nemen. Indien de erflater dit wenst kan hij ten behoeve van zijn echtgenoot/'andere levensgezel' bepalen dat de vordering van de legitimaire pas opeisbaar is bij het overlijden van de langstlevende. Dit kan alleen als er beschikkingen gemaakt zijn ten behoeve van een echtgenoot/geregistreerde partner. In het hiervoor gegeven voorbeeld is dit niet het geval.

'Organiseren dat de erfenis is verdampt door bij leven bijvoorbeeld aan de andere kinderen of goede doelen te schenken, is geen optie.'

kregen van ouders of per bezoek een honderdje om boodschappen te kopen, waarbij de vraag rijst of dit wel van dit geld is gebeurd. 'Uiteindelijk wordt het vaak een handjevat – dat is uit oogpunt van kosten veel lucratiever dan tot achter de komma rekenen of, erger, te procederen.'

In een enkel geval³ belanden partijen bij de rechter met de vraag of er sprake is van een gift en welk bedrag gift was. Ook is de vraag op welk moment de waarde moet worden berekend: op het moment van overlijden of op het moment dat de legitimaire zich meldt? Moet er ook rente worden berekend over de schenkingen? En zo ja, welk percentage? Zo zijn er talloze vragen die maken dat de rekensom niet snel gemaakt is. Het voelt regelmatig als een onmogelijke opgave.

Omzeilen

Organiseren dat de erfenis is verdampt door bij leven bijvoorbeeld aan de andere kinderen of goede doelen te schenken, is geen optie. Ook dan nog kunnen de directe afstammelingen die zijn onterfd, kinderen of soms ook kleinkinderen, hun deel opeisen.

Er zijn wel andere meer succesvolle manieren om kinderen via een omweg uit te sluiten. Als voorbeeld noemt Schut een echtpaar waar het niet goed loopt tussen kinderen en hun stiefmoeder. Vader kan de

legitieme enorm beperken door te trouwen in gemeenschap van goederen, maar niet met de gebruikelijke 50/50 variant, maar met een verdeling van 99,9 (vrouw) en 0,1 procent (man). Met als gevolg dat de kinderen na het overlijden van hun vader van 0,1 procent erven en min of meer met lege handen staan.⁴

In plaats van tot dergelijke methodes over te gaan, vindt Schut het reëler de regel te veranderen en eenieder de mogelijkheid te bieden om zelf te bepalen aan wie ze nalaten. En dat is mondiaal niet ongebruikelijk. In de Verenigde Staten en de meeste Angelsaksische landen, is het wel mogelijk om kinderen of ouders volledig te onterven. In Curaçao en op Sint-Maarten is de legitieme inmiddels wel afgeschaft (in respectievelijk 2012 en 2014).

Niet alleen

In zijn kritiek op de legitieme staat Schut niet alleen. Een brede groep professionals in de estate planning is het niet eens met deze regel, blijkt uit het rapport 'De legitieme portie, december 2020' van het Centrum voor Notarieel Recht van de Radboud Universiteit (CNR) en Netwerk Notarissen.⁵

Dit rapport is gebaseerd op een gedegen studie en geeft een goed overzicht van de problematiek. Ook bevat het peilingen over het afschaffen van de legitieme. Uit een online enquête die in het kader van dit onderzoek is uitgevoerd, blijkt dat 68% van het ondervraagde Nederlanders het niet eens is met het bestaan van de legitieme portie zoals die nu in de wet is vormgegeven. Over alle enquêtes heen wil gemiddeld 54% van de Nederlanders de legitieme portie volledig afschaffen dan wel afzwakken.

Dit percentage is hoger bij notarissen en kandidaat-notarissen. Vanuit hun praktijkervaring met de legitieme portie is 76 procent voor afschaffing van de legitieme portie. Vanuit hun privésituatie vindt zelfs een grotere groep (86%) dat kinderen geen recht hebben op een legitieme portie.

Aan dit onderzoek van de Radboud Universiteit is een website⁶ gekoppeld, die de mogelijkheid biedt om te reageren. En dat gebeurt; voor- en tegenstanders roeren zich. En uit deze reacties blijkt dat de legitieme portie veel emoties oproept.

Maatschappelijke behoefte

In de praktijk wringt het. Het aantal rechtszaken op erfrechtelijk gebied neemt toe. Latten, hoogleraar sociale demografie aan de UvA, verklaart deze toename door de toename van het aantal samengestelde gezinnen. Schut beaamt dat er vaak complicaties zijn bij samengestelde gezinnen. En het aantal samengestelde gezinnen neemt alleen maar toe. In het onderzoek van de Radboud is ook de mening gepeild van ouders met stiefkinderen. Die wijkt sterk af van het algemene beeld. Slechts 18% van de respondenten met stiefkinderen wil de legitieme portie houden zoals die nu is.

Voorbeeld 2

Stel dat een man bij overlijden een woning heeft ter waarde van € 200.000, een hypotheekschuld van € 200.000 en een banksaldo van € 10.000, en verder geen andere bezittingen of schulden. Hij heeft twee kinderen, een zoon en dochter. De zoon is ontferd. Op het eerste gezicht is er € 10.000 te verdelen en bedraagt de legitieme portie € 2.500.

Twintig jaar geleden heeft de man echter zijn dochter € 100.000 geschonken om haar te helpen bij de aankoop van haar woning. Verder heeft hij drie jaar geleden € 5.000 geschonken aan de Hartstichting. De legitimaire massa waarover de legitieme portie moet worden berekend bedraagt dan € 115.000. De zoon (de legitimaris) heeft recht op een legitieme portie ten bedrage van € 28.750.

In dit voorbeeld is slechts € 10.000 beschikbaar. Dan zal de zoon het resterende bedrag (€ 18.750) dat hem toekomt kunnen vorderen van de Hartstichting (€ 5.000) en het restant van zijn zus (€ 13.750).

Geen beweging

Ondanks de ruim gedeelde kritiek op het in stand houden van de legitieme, is er geen verandering in zicht. Na het verschijnen van het hiervoor genoemde rapport heeft Vera Bergkamp Kamervragen gesteld over de onwenselijkheid van de legitieme aan toenmalig minister Sander Dekker, die deze vraag doorverwees naar een

volgend kabinet. Minister Weerwind voor rechtsbescherming heeft deze vraag inmiddels ook al weer afgewimpeld. Hij ziet geen urgentie voor een discussie over de legitieme⁷.

Dientengevolge ziet Schut hier niet op de korte termijn verandering in komen. Hij brengt daarbij in herinnering dat de totstandkoming van het huidige erfrecht in 2003 na 50 jaar discussie in werking is getreden. 'Een dergelijke lange ontstaansgeschiedenis van een wet is voor fiscalisten onbegrijpelijk; fiscale wetten worden tussen Prinsjesdag en het nieuwe jaar gerealiseerd'. <<<

Noten

- 1 V-N 2002/48.o.
- 2 Zie art. 4:65 BW.
- 3 Bijvoorbeeld ECLI:NL:PHR:2021:1007 - Parket bij de Hoge Raad, 29-10-2021 / 20/02791
- 4 Overigens is er de mogelijkheid de legitieme portie, voor zover deze ten laste komt van zijn levenspartner, niet-opeisbaar te maken (art. 4:82 BW).
- 5 Freek Schols, Lucienne van der Geld e.a. Rapport Legitieme portie - Een eerstelijns - en nader voort te zetten - veldonderzoek naar de wenselijkheid van de legitieme portie in het hedendaagse erfrecht. Radboud Universiteit en Netwerk Notarissen, december 2020.
- 6 www.legitiemeportie.com
- 7 V-N 2022/34.13.

WIJ ZOEKEN FISCAAL TALENT

Wij zoeken voor al onze kantoren fiscaal talent, van onervaren tot ervaren. Wil jij die nieuwe stap zetten in je carrière?

Solliciteer op
www.weadeltaland.nl

Vestigingen: • Oud-Beijerland • Brielle • Dordrecht •
Drunen • Groot-Amers • Kesteren • Middelharnis

PVSA zoekt jou!

PV financieel experts
SA

Wil jij werken bij een **administratiekantoor** met een specialisatie in de binnenvaart, waar uitdagingen gecombineerd worden met een part-time of full-time functie? Dan ben je bij PVSA Financieel experts aan het juiste adres!

Ons kantoor is gevestigd in Maasbracht, met uiteraard mooi zicht op het water. Wij zijn **lid bij de NOAB en het RB**, want kwaliteit staat bij ons hoog in het vaandel. Binnen ons team van 13 professionals zoeken wij een bevoegen en gemotiveerde:

Belastingadviseur/fiscalist

Wat ga jij doen?

- Je bent verantwoordelijk voor het **samenstellen/controleren** van de **belastingaangiften**. Denk hierbij aan inkomstenbelasting, toeslagen, vennootschapsbelasting, dividendbelasting en schenk- en erfbelasting.
- Je **stelt** zelfstandig diverse **bezwaarschiften op** en **bewaakt de termijnen**.
- Je **denkt mee met de klant** zodat zij kunnen profiteren van de **fiscale voordelen** die jij weet als expert.
- Je bent, samen met de klantmanager, verantwoordelijk voor de uitvoering van de complexere adviesvraagstukken.
- Je overlegt met collega's om de kwaliteit van ons kantoor te waarborgen.

Is deze functie op jouw lijf geschreven en herken je jezelf in bovenstaande? Solliciteer dan d.m.v. een motivatie met cv per email te sturen naar marion@pvsa.nl

Wie zoeken wij?

- Je hebt minimaal een **afgeronde HBO fiscale opleiding of vergelijkbaar**, of opereert op dit werk- en denkniveau.
- Je hebt minimaal **5 jaar relevante werkervaring**.
- Je hebt een **klantgerichte houding**, stelt kritische vragen zodat jij de fiscale vragen kunt oplossen.
- Je bent lid van het RB (of het NOB), of bereid om lid te worden.
- Je bent communicatief vaardig, analytisch sterk en vooral een positieve en enthousiaste collega!

Wat kan jij verwachten?

- Een mooi maandsalaris passend bij je kennis- en werkniveau.
- Op korte termijn een vast contract waardoor jij zekerheid hebt en dus altijd deze leuke job behoudt!
- Werken bij een informeel kantoor met leuke klanten.
- Een afwisselende en zelfstandige functie met waardering voor eigen initiatieven.
- Mogelijkheid voor zowel een parttime als fulltime contract.
- Flexibele werktijden waardoor jij een optimale balans kan houden tussen werk en privé.
- 25 vakantiedagen op basis van een fulltime contract.
- Deelname aan onze pensioenregeling
- Thuiswerk mogelijkheden
- Reiskostenvergoeding

Eerst een *lintje*, dan een *speldje*

Het was een feestelijke bijeenkomst, daar in Vianen op 27 januari 2023. Eerst een plezierige en vooral constructieve ALV, daarna een fiscaal inhoudelijk middagprogramma. Dat alles beloond met drie algemene en één fiscaal PE-punt(en). En tenslotte natuurlijk het bier en de bitterballen. Daarvoor kreeg u helaas geen PE-punten, maar het was allemaal bijna gratis en nog leuk ook.

Het meest in het oog springende agendapunt in de ochtend was natuurlijk nummer 8, de voordracht van Bert van den Kerkhof tot erelid van de vereniging Register Belastingadviseurs. Het besluit werd door de vergadering bij acclamatie aangenomen. Waarnemend voorzitter Chantal Moelands voerde de altijd wat riskante taak de bij het erelidmaatschap behorende zilveren speld op te spelden (bloed)vlekkeloos uit. In haar laudatio citeerde zij oud-voorzitter en erelid Wil Vennix, die gezegd zou hebben dat 'het gevoel om als erelid van het RB te worden onderscheiden het gevoel koninklijk onderscheiden te worden in hoge mate overtreft'. Hij droeg zijn lintje behorende bij het lidmaatschap in de orde van Oranje-Nassau dan ook fier naast zijn RB speld. Bert was al bekend met dat koninklijke gevoel, want in 2016 werd hij in diezelfde orde geridderd.

Toen ik daar later die dag nog eens over nadacht en het jubileumnummer (Het Register 2022-6) er nog eens op had nageslagen, kwam ik al onze – zowel levende als inmiddels overleden – ereleden tegen. En raadt u eens: allen getooid met een lintje en het FB/CB/RB erelidmaatschap. Om te beginnen met de nog levenden; naast Wil en Bert werden ook de oud CB-voorzitters Scheffers en Kous eerder benoemd tot ridder respectief lid in de orde van Oranje-Nassau. Maar er is meer!

Want de hoogleraren Stevens, Blokland en Kogels werden voordat zij tot erelid werden verheven, benoemd tot officier in de orde van Oranje-Nassau. Een graadje hoger dan de hiervoor genoemden, maar ja: onderscheid moet er nu eenmaal zijn. Ook Jan Giele, in leven hoogleraar in Leiden ontving tijdens de FB dag van 1994 de versierselen behorende bij het genoemde officierschap. Opgespeld door DG Bel Joop van Lunteren himself nog wel.

Rest ons nog – de uitdrukking werd gemunt door Wil Vennix – onze laatste twee 'fiscale kanonnen'. Zelfs jaren na hun overlijden voel ik nog een zekere schroom om hen bij hun voornaam te noemen. Erelid Chris Geppart heb ik nooit gezien zonder het makkelijk herkenbare blauwe lintje behorende bij de exclusieve onderscheiding Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw in zijn knoopsgat. En de grootste fiscalist van Nederland *ever* Henk Hofstra – in leven erelid van onze vereniging – ontving zowel het commandeurschap in de Orde van Oranje-Nassau als dat in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Dat laatste zelfs bij bevordering, wat betekent dat hij als eerder tot ridder in diezelfde orde was benoemd. Het is maar voor zeer weinigen weggelegd.

U ziet het: onze ereleden vormen een bijzonder en select gezelschap. Wellicht wordt het zelfs tijd voor een statutenwijziging. Artikel 4 zesde lid zou dan komen te luiden: 'Erelid zijn zij die na onderscheiden te zijn in de Orde van Oranje-Nassau of die van de Nederlandse Leeuw en zich daarnaast bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt voor het RB of de belastingwetenschap. Het houdt ons ereledenbestand exclusief en nee: als gevolg van deze statutenwijziging zou geen enkel erelid zijn (dat dan weer wel) erelidmaatschap hoeven in te leveren. <<<

Sylvester Schenk

In voorbereiding: nieuwe EU-richtlijn SAFE

Elke belastingadviseur mogelijk een rotte appel?

Afgelopen december vond in Zagreb het CFE Congres 'Targeting Bad Apples: enablers of tax avoidance'¹ plaats. 'Is tax avoidance still a substantial problem in Europe?' was de centrale vraag en ondertitel van het congres. Namens het RB bezochten bestuurslid Willem Faassen en fiscaal directeur Sylvester Schenk dit congres.

Onderwerp van de conferentie was de vraag hoe de definitie van 'belastingontwijking' kan worden verruimd en hoe de rol van intermediairs/enablers bij belastingontwijking en belastingontduiking kan worden beperkt. Deelnemers waren vertegenwoordigers van de academische, gerechtelijke en professionele gemeenschap, uit de rangen van internationale belastingexperts. Zij bespraken de bestaande wetgevingsmaatregelen in de EU na de implementatie van de regulering rondom Base Erosion and Profit Shifting (BEPS). Aan de orde kwam of belastingontduiking en agressieve belastingplanning nog steeds een groot probleem vormen in de EU na de introductie van een groot aantal EU-anti-ontwijkingsregels.

De belangrijkste sprekers op de conferentie waren Benjamin Angel, hoofd van de afdeling Belasting- en douanebeleid van de Europese Commissie en Paul Tang, voorzitter van de parlementaire commissie voor belastingen van het Europees Parlement (FISC). Piergorgio Valente, voorzitter van de CFE, leidde de conferentie in. Vervolgens kreeg Damir Brajković, voorzitter van de Kroatische kamer van Belastingadviseurs en directeur van de Belastingdienst van de Republiek Kroatië, Božidar Kutleša het woord. Daarna was er een paneldiscussie, die het nodige vuurwerk opleverde.

Waarom bezochten jullie het congres?

Willem: 'De regels waarmee belastingadviseurs te maken hebben, worden in steeds sterkere mate op internationaal niveau opgesteld en bewaakt. Dat geldt zowel voor de fiscale wet- en regelgeving als voor de regels die

betrekking hebben op onze beroepsuitoefening. De CFE is op beide terreinen een belangrijke gesprekspartner voor beleidsmakers en politici.'

Waarom was de aandacht gericht op het onderwerp belastingontduiking?

Willem: 'De Europese Commissie (EC) bereidt als vervolg op eerdere wetgevingsstappen, ATAD 1 & 2, DAC 6 en Unshell (ATAD3), nu SAFE voor. SAFE staat voor Securing the Activity Framework of Enablers.² Het betreft maatregelen om de rol van professionals aan te pakken die belastingontduiking en agressieve belastingplanning vergemakkelijken in de Europese Unie.' In het ochtenddeel was de aandacht honderd procent gericht op deze nieuwe richtlijn SAFE. 's Middags is met name gekeken naar de gevolgen van de reeds ingevoerde maatregelen.

Wat viel op?

'Het gevoel is dat belastingontduiking nog steeds aanwezig is, maar in de sfeer van de directe belastingen wel afneemt', aldus Sylvester. Hij noemt ook dat opviel hoezeer de aandacht is gericht op rotte appels en dat de definitie daarvan verschuift. 'Tot nu toe was het uitgangspunt dat er binnen de lijntjes kleuren mag. Ofwel, belastingontwijking mag, belastingontduiking (uiteraard) niet. Dat zie je nu veranderen. Er wordt op gekoerst het faciliteren van belastingontwijking zelfs strafbaar te maken'. Dat betekent concreet dat – in de ogen van de (Europese) Overheid ongewenst gedrag – strafwaardig is en vervolgens strafbaar wordt. Dat is wel een heel enge ontwikkeling. Maar blijkbaar heiligt ook hier het doel de middelen.

Wat is de status van SAFE?

Sylvester: ‘In juli 2022 is de EC gestart met een consultatieronde om feedback te verkrijgen over mogelijke maatregelen met betrekking tot intermediairs die belastingadviesdiensten verlenen (de ‘enablers’) en over complexe constructies die zouden kunnen leiden tot belastingontduiking of een agressieve fiscale structuur. Bij deze raadpleging worden vragen gesteld over de wijze waarop agressieve belastingplanning voorkomen kan worden, maar ook over mogelijke maatregelen zoals geldboetes en verlies van registratie. Verder wordt er stilgestaan bij belastingplichtigen die te maken krijgen met een nieuwe registratieplicht voor bepaalde niet-beursgenoteerde deelnemingen.’

Wat houdt SAFE in?

Benjamin Angel (je kunt het prima op z’n Engels uitspreken, maar betrokkene is toch echt een Fransman), directeur fiscale zaken bij de EU, lichtte tijdens het congres het voorstel SAFE toe. Het voorstel is om voor intermediairs – en daarmee niet alleen belastingadviseurs maar ook anderen die met fiscale advisering en structurering te maken hebben, zoals bankiers en notarissen – belastingontduiking en agressieve belastingplanning onmogelijk te maken. Hij noemde daarbij drie opties:

1. Uitvoeren due diligence-procedure

Deze optie houdt een verbod in voor enablers om te helpen bij het opzetten van constructies buiten de EU die belastingontduiking of agressieve belastingplanning in de EU mogelijk maken. Bovendien voorziet deze optie in de verplichting voor alle facilitators om een test uit te voeren om na te gaan of de constructie of regeling die zij faciliteren, leidt tot belastingontduiking of agressieve fiscale planning.

De adviseur dient een nauwkeurig due diligence van zijn advies te doen en de uitkomsten van zijn advies

‘Het voorstel is om voor intermediairs – en daarmee niet alleen belastingadviseurs maar ook anderen – belastingontduiking en agressieve belastingplanning onmogelijk te maken.’

in kaart te brengen. De due diligence moet (lang) worden bewaard. Deze optie kan worden gecombineerd met passende maatregelen om mogelijke niet-naleving aan te pakken

2. Conform optie 1, maar aangevuld met een registratieplicht van de intermediair in de EU (registratie in een lidstaat)

Deze optie houdt een verbod in voor enablers om te helpen bij het opzetten van constructies buiten de EU die belastingontduiking of agressieve belastingplanning in de EU mogelijk maken. De facilitators die onder het toepassingsgebied vallen, zouden specifieke

Over CFE Tax Advisers Europe

CFE Tax Advisers Europe is de Europese organisatie van beroepsorganisaties van belastingadviseurs. Opgericht in 1959 verenigt CFE inmiddels 33 nationale organisaties in 26 Europese landen en vertegenwoordigt meer dan 200.000 belastingadviseurs. CFE wil bijdragen aan de coördinatie en ontwikkeling van Europees belastingrecht door inzichten van leden te delen met Europese instituten en het promoten en afstemmen van nationale wetten die de wetten bepalen en beschermen van het beroep van de belastingadviseur. Het Register Belastingadviseurs is samen met de NOB en de Nederlandse Vereniging van Advocaten-Belastingkundigen, bij de CFE vertegenwoordigd.⁴

Regels om belastingontduiking te voorkomen

De rijksoverheid heeft juni 2022 een factsheet⁵ gepubliceerd die huidige en toekomstige maatregelen tegen belastingontwikkeling en belastingontduiking samengevat. Enkele Europese regelingen.

1. ATAD

Op dit moment zijn twee Europese anti-belastingontwijkingsrichtlijnen (Anti-Taks Avoidance Directive) omgezet in de nationale belastingwetgeving. De derde is in voorbereiding.

- ATAD1

Per 1 januari 2019 is Nederland ATAD1 in werking getreden. ATAD1 pakt andere vormen van belastingontwijking aan. Dat heeft onder meer geleid tot de invoering van de zogenoemde earningsstrippingmaatregel, een algemene renteaftrekbepanking in de vennootschapsbelasting.

- ATAD2

Op 1 januari 2020 is ATAD2 in werking getreden. ATAD2 bevat regels om belastingontwijking met hybridemismatches te bestrijden tussen zowel de EU-lidstaten onderling als tussen de EU-lidstaten en derde landen.

- ATAD3

Eind 2021 bracht de Europese Commissie een ontwerprichtlijn uit met betrekking tot het tegengaan van doorstroomvennootschappen (ook wel brievenbusmaatschappijen genoemd). De richtlijn identificeert wanneer er sprake is van een dergelijke vennootschap. Deze informatie wordt gedeeld onder de EU-lidstaten, die dan belasting kunnen heffen alsof de doorstroomvennootschap niet bestond. ATAD3 wordt ook wel de ‘unshell-richtlijn’ genoemd. Beoogde invoering in Nederland is 2024.

2. DAC

De vijfde wijziging van de Richtlijn Administratieve Samenwerking op het gebied van (directe) belastingen (DAC6) heeft geleid tot de introductie van het meldingsplichtregime dat melding verplicht van mogelijk agressieve fiscale planningsconstructies.

Vanaf 2023 (DAC7) worden digitale platformen verplicht om informatie over hun verkopers te verstrekken in een EU-staat. Voor 2024 is DAC8 aangekondigd, waarbij de bestaande regels over informatie-uitwisseling worden uitgebreid tot informatie over cryptovaluta en e-money (DAC8).

3. OESO

Het multilaterale instrument (OESO) heeft geleid tot de implementatie van verschillende anti-misbruikbepalingen zoals de principal purpose test (PPT) in gedekte bilaterale belastingverdragen. In 2017 en 2020 zijn de OESO-richtlijnen voor verrekenprijzen herzien in overeenstemming met de richtlijnen die zijn ontwikkeld als onderdeel van de (vervolg)werkzaamheden van de OESO aan BEPS-acties 8-10 en 13.

due diligence-procedures moeten uitvoeren, zoals uitgezet onder optie 1. Bovendien zouden facilitators die advies of diensten van fiscale aard aan EU-belastingplichtigen of ingezetenen verlenen, verplicht worden zich in een EU-lidstaat te registreren. Alleen geregistreerde enablers mogen advies of diensten van fiscale aard verlenen aan belastingplichtigen of inwoners van de EU. In geval van niet-naleving kunnen enablers uit het register worden verwijderd. Het mag duidelijk zijn dat deze optie voor het in registratie-opzicht volkomen vrije Nederland een ware aardverschuiving zou betekenen.

3. Een (EU?) Code of Conduct waaraan eenieder zich dient te houden

Deze optie houdt in dat alle enablers een gedragscode moeten volgen die hen verplicht ervoor te zorgen dat zij belastingontduiking of agressieve fiscale planning niet faciliteren. De raadpleging heeft ook betrekking op de mogelijke maatregelen die worden overwogen om de naleving te waarborgen door middel van geldboetes als middel om het faciliteren van fraude en agressieve belastingontwijking te ontmoedigen en om enablers te bestraffen, ofwel als een deel van hun vergoeding, ofwel als een deel van het bedrag van belastingontduiking of absolute forfaitaire bedragen. Andere sancties die worden overwogen, kunnen zijn dat een enabler geen verdere diensten mag leveren.

Willem: ‘Als er nu sprake is van een aggressive tax scheme, komt het er vaak op neer dat de structuur ongedaan wordt gemaakt, de vermeden belasting alsnog wordt betaald en vervolgens iedereen zijn dagelijkse gang weer gaat. Een loterij zonder nieten dus. Dat is de EU een doorn in het oog.’

Het SAFE-voorstel pleit ervoor dat dit tax scheme niet geïmplementeerd mag worden wanneer sprake is van aggressive tax planning. Gebeurt dat toch, dan is dat straf- en dus beboetbaar. En dat geldt voor zowel de belastingplichtige als de intermediair. Een intermediair kan – in optie 2 – uiteindelijk zijn registratie kwijtraken en zou daarmee niet meer in de EU kunnen opereren. Belastingplichtigen die met niet geregistreerde intermediairs zakendoen, riskeren een boete.

Hoe is SAFE tot nu toe ontvangen?

Tijdens het congres werd duidelijk dat de CFE, maar ook anderen en zelfs de rechtspraak, diverse kritische kanttekeningen hebben. In zijn openingstoespraak zei de voorzitter van CFE, Piergiorgio Valente, dat CFE de doelstellingen van het EU SAFE-initiatief ondersteunt, maar dat deze evenwichtig, doelgericht en proportioneel dienen te zijn. ‘Definities moeten duidelijk zijn als we strikte wetgevende regimes invoeren om elke twijfel te voorkomen over wat binnen het toepassingsgebied valt en wat erbuiten valt. Belastingprofessionals moeten duidelijke wetgeving hebben om mee te werken. We kunnen het ons niet veroorloven om ons op de hele beroepsgroep te richten vanwege enkele rotte appels. Daarnaast

moet de EU er ook voor zorgen dat de beleidsdoelstellingen van dit initiatief in overeenstemming worden gebracht met de bredere beleidsprioriteiten van de Europese Unie voor de eengemaakte markt, zoals voorzitter Von der Leyen in haar State of the Union-toespraak verklaarde: zorg voor een gunstig Europees economisch klimaat, het voorkomen dat initiatieven op het gebied van regelgeving zakelijke activiteiten onderdrukken, en bescherming tegen meer ‘agressieve’ concurrenten.’

Over één kam scheren

In de paneldiscussie kwamen voor- en tegenstanders aan het woord. Paul Tang, voorzitter van de belastingcommissie van het Europees Parlement (FISC) toonde zich een warm voorstander van SAFE. Hij benadrukte de noodzaak van SAFE en kenschetste – tot ontzetting van veel deelnemers – elke belastingadviseur als een potentiële fraudeur. Ook tot ergernis van Philippe Vanclooster, voorzitter van het CFE Professional Affairs Committee. De heren vlogen elkaar tijdens de paneldiscussie verbaal geregeld in de haren.

CFE bracht in de discussie³ naar voren dat de ‘one-size-fits-all’-benadering niet passend is. De regelgevingscultuur verschilt aanzienlijk tussen de Europese staten, zowel binnen als buiten de EU en daar dient rekening mee gehouden te worden. Het pleidooi was om aan te sluiten bij inspanningen die leden van de CFE op dit vlak doen. Daarbij werd onder andere de verplichte beroepsopleidingen genoemd. CFE is van mening dat eventuele EU-voorstellen geen onevenredige impact mogen hebben op gerenommeerde belastingadviseurs, bijvoorbeeld leden van beroepsorganisaties die advies geven over marktgebaseerde, commerciële transacties. Eventuele extra nalevingslasten voor gerenommeerde belastingadviseurs mogen volgens CFE niet verder gaan dan redelijke ‘due diligence’ om ervoor te zorgen dat zij het bevorderen van agressieve ontwikkelingsregimes vermijden.

Registratie van fiscale intermediairs noemde CFE een belangrijke stap om de potentiële belastingplichtigen binnen het toepassingsgebied van de richtlijn te beschermen. Dit vereiste zou volgens CFE echter door middel van een verordening moeten worden geïmplementeerd om ervoor te zorgen dat dezelfde definitie van ‘intermediair’ in alle EU-lidstaten wordt toegepast en de kans op het ontstaan van mismatches verkleint.

Benjamin Angel zei tijdens het congres toe te proberen een wettelijke definitie van agressieve fiscale planning vast te stellen, om zo duidelijkheid te verschaffen aan belastingprofessionals over de zogenaamde ‘grijze zone’ in de belastingwetgeving. Hij benadrukte daarbij dat terwijl DAC6 het melden van agressieve belastingplanning al verplicht stelt, het SAFE-voorstel een duidelijke definitie wil geven van wat agressieve belastingplanning is en dit als zodanig onwettig kan worden verklaard.

De kanttekeningen in het kort:

- Veel definities van SAFE zijn niet helder: o.a. wat is *tax avoidance*, wat is potentieel *aggressive tax planning*, wat is een *intermediate(intermediair)*? Als er geen definitie

is van de basis waarop enabelers zouden worden bestraft, zou dit leiden tot onzekerheid en ongelijke behandeling, in strijd met de algemene beginselen van het EU-recht.

- Het effect van ATAD en DAC is nog niet geëvalueerd. Er was een dringende oproep eerst af te wachten hoe de eerder geïmplementeerde regels uitpakken, zoals ATAD en DAC, alvorens nieuwe regelgeving in te voeren.
- Veel van wat men zou willen aanpakken valt al onder de AML (*Anti Money Laundering*, Wwft) meldplicht.
- Het lijkt erop dat de EU fiscaal ongewenst gedrag nu mede via het strafrecht wil gaan aanpakken. Dit is een ontwikkeling waar vraagtekens bij worden gezet.
- De registratie is wat CFE betreft prima, maar alleen voor niet-EU intermediairs. EU-intermediairs vallen al onder AML.

‘Dus mocht Europa in de wetgeving opnemen dat fiscaal niet of minder gewenst gedrag via strafrecht wordt aangepakt, dan kan dat ook in Nederland gevolgen hebben.’

Wat betekent SAFE voor RB-leden?

Willem: ‘Voor ons is deze ontwikkeling zeker relevant. In de eerste plaats vanwege de vraag welke principes en uitgangspunten we hanteren bij de vraag wat ‘agressief’ is.’ ‘Ten tweede vanwege de vraag hoe ver dit strekt. Als bijvoorbeeld een salary split als potentieel agressief wordt bestempeld, hebben veel van onze leden hiermee te maken. En tot slot kan internationale wetgeving uitstralen naar nationale wetgeving. Dus mocht Europa in de wetgeving opnemen dat fiscaal niet of minder gewenst gedrag via strafrecht wordt aangepakt, dan kan dat ook in Nederland gevolgen hebben’, aldus Sylvester. <<<

Noten

- 1 Vertaling: de rotte appels aanpakken: factoren die belastingontwijking mogelijk maken.
- 2 <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c4ac104e-febc-11ec-b94a-01aa75ed71a1/language-en>.
- 3 Reactie CFE op SAFE https://efaa.com/wp-content/uploads/2022/10/20221011_EFAA-SAFE-Postion_Final.pdf.
- 4 Zie voor mee info over CFE Het Register 2020 (nummer 2), pagina 33.
- 5 <https://open.overheid.nl/repository/ronl-33231a51-7dfo-48c8-9a91-32d93fe8d383/1/pdf/220628-factsheet-belastingontwijking-nl.pdf>.

Saskia Bothof - van Kol RBc en Buro 98

Register Belastingconsulent in de Groningse culturele sector

Saskia Bothof - van Kol verhuisde zo'n kleine 25 jaar geleden vanuit Brabant naar het Groningse Woltersum. Waarom? 'Het was de enige plek in Nederland waar ik me als alleenstaande bijstandsmoeder huisvesting kon veroorloven', aldus Saskia. En Groningen had zij in haar studententijd al leren kennen als leukste stad van Nederland, een stad zonder sluitingstijden voor de horeca. Deze verhuizing was de start van een bijzondere loopbaan met de RB Consulentenopleiding als middelpunt.

Door Sylvester Schenk | foto's: Raphaël Drent

Ik had een HSAO-diploma (wat staat voor hoger sociaal-agogisch onderwijs) op zak, waarbij ik had gekozen voor de afstudeerrichting 'cultureel maatschappelijke vorming'. Het is een studie waarin je – in die tijd onder meer – emplooi kon vinden in de wereld van de kunst en cultuur. Naast psychologie, agogiek en organisatiekunde maakte ook een vak als boekhouden deel uit van het curriculum. Als stagiaire kwam ik terecht bij een theatergezelschap in Gouda - Trajekt Theater – en daar bleef ik na mijn afstuderen als productiemedewerker hangen. En

voor Trajekt richtte ik de Stichting Vrienden van Trajekt op. Zo maakte ik kennis met de wondere wereld van kunst, subsidies en de bijbehorende fiscaliteit. Daarna is het eigenlijk allemaal vanzelf gegaan. Alle vervolgstappen zijn – maar dan wel met de wijsheid van achteraf – volstrekt logisch geweest', zegt Saskia Bothof - van Kol.

Na de verhuizing naar het Hoge Noorden leerde zij na verloop van tijd in haar nieuwe omgeving wat mensen kennen. 'Al snel rolde ik toch weer in het mij bekende wereldje. Mijn eerste klant was een juffrouw

Niets is meer ontspannend dan een potje poolen met een cliënt.

'Van alle MBA-vakken vond ik belastingwetgeving verreweg het leukst.'

toen wel al zoveel bier door grotendeels vrijwillige bar-medewerkers verkocht dat de fiscus kwam kijken. De fiscale belangen waren blijkbaar toch fors. Zo kwam ik toen op het idee om de biertanks waterpas te laten zetten, wat een slok op een borrel scheelde bij de theoretische berekening van de dagelijkse bieromzet. Ik was in die tijd – naast het administratieve en fiscale geweten – een echte duvelstoejager.

Op enig moment zaten we werkelijk wanhopig verlegen om wisselgeld. Dus reed ik 's nachts de hele provincie Groningen af om alle geldrolautomaten leeg te trekken. Daarna ben ik nog alle automatieken in de stad Groningen afgereden. Ik kreeg de afgewogen euro- en twee euronunten in frietzakken mee. De toen nog grotendeels contante omzetten telde ik als festivalkassier met mijn team weg. De ontvangen bankbiljetten bundelde ik in stapeltjes van 20 stuks. Na verloop van tijd kon ik gewoon voelen of ik 19 dan wel 20 biljetten in mijn handen had. *Those were the days.*'

Fiscaal is wat ik wil ...

Met de hiervoor al genoemde MBA-opleiding hoopte Saskia meer fiscale onderbouwing te vinden, dat viel helaas wat tegen. De opleiding bevatte wel het vak belastingwetgeving. 'Een vak waarmee je – in de ronkende bewoordingen van een recente brochure – 'moeiteloos in staat (bent) een belastingaangifte te doen'. Dat durven we zelfs bij het Register Belastingadviseurs aan niemand te beloven. Wel 'dat in staat zijn' overigens, maar of je dat *moeiteloos* kunt blijven doen, is nog maar de vraag.' Het was voor Saskia dan ook niet voldoende.

'Na wat op Google gezocht te hebben, kwam ik uit bij de opleiding tot Belastingconsulent van het toenmalige College Belastingadviseurs. Ik schreef me in en toen de boeken binnenkwamen, wist ik het meteen: dit was wat ik wilde. Wat daarbij tijdens de studie ook een rol speelde, was de bevlogen rol van de onvolprezen docent Theo Schlepers. Theo was oud-belastinginspector en oud-belastingadviseur en is tegenwoordig fiscaal advocaat bij Schlepers & Potyk in Beilen. Ik heb veel aan zijn lessen gehad.'

Wondere wereld

'Gewapend met mijn fiscale en administratieve diploma's durf ik mijn klantenkring steeds verder uit te breiden. Onnodig om te zeggen dat veel kunstenaars niet noodzakelijk heel erg geïnteresseerd zijn in hun administratieve en fiscale verplichtingen. Het wordt hen dan ook vaak uit handen genomen door anderen en die bevinden zich in een wereld die de meesten van ons

die een act had als goedgebekte toiletjuffrouw. Ik belandde in een vakantiewoning in Pieterburen met daarin een ware orgie van kostuums, bonnetjes en pruiken. Er was bij deze dame overigens een grote angst voor de boekhouding en er was dan ook sprake van een zekere administratieve achterstand ...'

Opstap naar meer

Op advies van anderen heeft ze in die tijd het Praktijkdiploma Boekhouden (PD) behaald en daarna ook nog het diploma Moderne Bedrijfsadministratie (MBA). 'Ik vond het allemaal goed te doen.'

Via een ander administratiekantoor raakte ze vertrouwd met KING Software. 'Dat kantoor was de opstap naar (veel) meer. Want dit kantoor had jarenlang de administratie van het Noorderzon Performing Arts Festival gedaan; een jaarlijks terugkerende internationale kunstenmanifestatie van 11 dagen in het Groningse Noorderplantsoen en directe omgeving overgedaan aan een collega boekhouder. Deze boekhouder vertilde zich hieraan en was daarom (letterlijk!) op de loop gegaan. Ik nam het vervolgens over, maar het bleek ook voor mij in eerste instantie te hoog gegrepen. Het kantoor dat het jarenlang gedaan had wilde de klus niet terugnemen, maar wilde me wel helpen om het allemaal tot een goed einde te brengen. Dat is gelukt, ik heb er ontzettend veel van geleerd en het heeft voor mij geleid tot (veel) meer, zowel bij Noorderzon als in de culturele wereld.'

Met de Noorderzon

Saskia herinnert zich de eerste jaren van het toen nog iets kleinere Noorderzon als een mooie tijd. 'Er werd

nauwelijks kennen: de (al dan niet gesubsidieerde) kunstsector. Opvallend genoeg zijn er in Nederland tal van administratieve en fiscale bureaus die zich op deze tak van sport hebben toegelegd. Deze wereld kent een soms geheel eigen fiscale problematiek, waarbij het opvalt dat die problematiek veel weg heeft van de fiscale vraagstukken bij sporters. Ik verkeer inmiddels gelukkig in de positie dat ik klanten die me – om welke reden dan ook – minder aanstaan, kan weigeren. ‘Geen tijd, kom over een half jaar nog maar eens terug’. Kunstenaars die ik wel van dienst kan en wil zijn, volg ik met veel belangstelling. ‘Ik wil wel graag een uitnodiging voor je volgende optreden of expositie’ zeg ik dan, ‘of een exemplaar van je volgende CD’. Wat natuurlijk nooit een probleem is.’

Wat wel en vooral wat niet

‘Wat we *niet* doen (en dat is misschien nog wel belangrijker dan wat we wel doen) is te vinden op onze website (www.buro98.nl). Wat we wel doen natuurlijk ook. We zijn vooral actief in de ‘administratieve en productionele dienstverlening’ voor eenmanszaken, zzp’ers, verenigingen en stichtingen. Het zal verder geen verbazing wekken dat er ervaring is met ‘het verzorgen van projectadministraties en het afrekenen van subsidies’. Want de culturele wereld drijft nog steeds voor een niet-onbelangrijk gedeelte op subsidies.’

Die administratieve dienstverlening komen we vaker tegen, de productionele dienstverlening is een logische voortzetting van de lang geleden in Gouda gestarte werkzaamheden. Het bloed kruipt blijkbaar ook hier waar het niet gaan kan. Naast de meer gebruikelijk werkzaamheden wordt er hulp geboden bij het organiseren van culturele projecten en evenementen. Op productioneel gebied zijn er ook de nodige mogelijkheden voor begeleiding en organisatie.

De bakens verzet

‘Mijn kantoortje groeide in no time uit tot een kantoor, met enkele (parttime) medewerkers. Maar omdat de stad Groningen (‘Stad’) in de provincie Groningen toch the place to be is, besloot ik me eind 2016 te vestigen in Groningen Stad.’

Haar bedrijf, dat oorspronkelijk Buro Bothof heette, hernoemde ze in 2022. De nieuwe naam Buro 98 is ontleend aan het huisnummer van haar nieuwe onderko-

men, een voormalige Finse School aan de Helper Westsingel in Groningen. Het was niet eenvoudig om weg te komen uit het dorp Woltersum, het tweede epicentrum in het aardbevingsgebied, uiteindelijk zijn we voor een veel te laag bedrag uitgekocht door de NAM. De Finse School in Groningen is een pleister op de soms nog steeds gevoelige wond.’

Filosofie

‘De filosofie van mijn kantoor is dat we een administratiekantoor zijn dat bovenal flexibel werkt. We schuiven dan ook graag aan bij de werk- of keukentafels van onze klanten. Het omgekeerde is ook het geval: ons kantoor is zo ruim dat onze klanten ook bij ons mogen aanschuiven. Want het doel van Buro 98 is om gezamenlijk met de klant meer grip op de administratie te krijgen en te helpen de fiscale gevolgen van de persoonlijke situatie te overzien. En daarbij stimuleren we zelfwerkzaamheid daar waar mogelijk en wenselijk. Dat pakt voor veel van onze cliënten natuurlijk nog financieel gunstig uit ook.’

Vaktechniek

Het Register Belastingadviseurs vindt ze belangrijk bij de ondersteuning van haar praktijkuitoefening. ‘Omdat we het hebben over een nichemarkt vind ik het ook erg plezierig dat we met enkele kantoren die in dezelfde branche actief zijn, elkaar regelmatig zien. Op landelijk niveau neem ik twee keer per jaar deel aan de Goede Raad en in Groningen organiseer ik vier keer per jaar vakinhoudelijke bijeenkomsten in de Kroeg van Klaas (www.kroegvanklaas.nl) onder de noemer de Groninger Boekhoud Borrel (GBB) met collega’s en vakgenoten die de culturele sector bedienen. Of je voor zulke bijeenkomsten ook PE-punten krijgt? Waarom eigenlijk niet?’

Want ook in de culturele sector krijg je te maken met alle mogelijke vraagstukken. Ook niet-fiscale en onverwachte zaken, zoals de stikstofproblematiek. Een goed voorbeeld hiervan is de voorstelling op locatie ‘Het Pauperparadijs’, naar het boek van Suzanne Jansen. Deze theatervoorstelling bij de Maatschappij van Weldadigheid in Veenhuizen was een groot succes. Maar wie had er nou aan gedacht dat bij de verlenging van de benodigde vergunning de bekende stikstofproblematiek roet in het eten zou gaan gooien? Door de stikstofproblematiek zal er geen reprise komen.’

Kinderopvang

‘Soms komen dingen zomaar op je pad. Nu inmiddels ook al weer zo’n 20 jaar geleden kreeg ik de vraag om gastouders te ondersteunen bij hun aangiften Inkomstenbelasting. Of ik er eens naar kon kijken. Het betrof gastouders die in hun eigen woning kinderen opvingen en daar een opvangvergoeding voor ontvingen. Sommigen deden dit een enkele dag in de week maar er waren er ook die het meerdere dagen deden. Doe er vooral niet lacherig over; het is niet alleen maar liefdevol oud papier. Het kan wel degelijk om echt serieus

‘Het doel van Buro 98 is om gezamenlijk met de klant meer grip op de administratie te krijgen en te helpen de fiscale gevolgen van de persoonlijke situatie te overzien.’

geld gaan. Bij het doornemen van de hele handel diende zich bij mij steeds meer de vraag aan of de kinderopvang-aan-huis activiteiten fiscaal gezien niet als een onderneming (in fiscale zin) aangemerkt kon worden. Dat bleek na wat fiscaal duw-en-trekwerk inderdaad zo te kunnen zijn. En dat ondernemerschap heeft stevige financiële voordelen, maar brengt ook weer administratieve lasten met zich mee. We hebben daarom voor (zelfstandige) gastouders samen met o.a. het gastouderbureau van SKSG Kinderopvang uit Groningen een speciale boekhoud-Excel ontwikkeld waarmee deze veelal vrouwelijke ondernemers zelfstandig de administratie kunnen verwerken. Opnieuw een niche in de fiscale markt dus.'

Tenslotte

'De combinatie van mijn sociale achtergrond, het boekhouden en mijn fiscale opleiding maakt dat ik me actief en nuttig kan voelen in een woelige tijd waarin ondernemen een steeds grotere plaats in neemt. Met grote betrokkenheid denk ik als Fiscaal Dienstverlener mee in het Programma Meerjarenplan FD van de belastingdienst. Daarnaast lever ik met plezier mijn bijdrage aan de opzet voor een programma van Vrouwen in Fiscaliteit binnen het RB.

En ik ben dankbaar dat ik op opleidingen als het Prins Claus Conservatorium in Groningen en de Academie voor Popcultuur in Leeuwarden de lessen De Ondernemende Muzikant kan geven waarmee ik jonge mensen voorbereid op wat ze straks te wachten staat zodra ze van school af komen en zzp'er worden.'

Kantoor in Finse School

Saskia is enthousiast over haar unieke kantoorlocatie in Groningen. 'Het is samen met een tweede identiek schooltje aan de overzijde van de straat een gemeentelijk monument, het zijn de laatste twee exemplaren die in Groningen (ooit stonden er 8 van deze scholen) de tand des tijds hebben doorstaan. Met (kwalitatief fantastisch!) Fins hout en Marshall-geld gebouwd.' Wie hier meer van wil weten, raadt ze aan eens op Wikipedia te kijken waar (blijkbaar door een echte liefhebber van cultuurhistorie) onder het lemma 'Finse School' een uitgebreide historie van deze gebouwen in Nederland is geschreven. Van de ruim 120 Finse Scholen die er in heel Nederland tussen 1945 en 1950 zijn gebouwd, staan er nu nog zo'n 13 stuks overeind.

In de school waar Saskia haar kantoor zich bevindt was lang een kleuterschool gehuisvest. 'Je kunt dat aan sommige dingen nog steeds zien, zoals aan een niet meer in gebruik zijnde kleuterwc-tje. Het eerste dat ik deed toen ik de sleutels van mijn nieuwe onderkomen kreeg, was een groot schoolbord – dat ik via Marktplaats op de kop had getikt – in de centrale werkkamer installeren. Verder is er bij Buro 98 nog steeds veel terug te vinden dat aan het oude schoolverleden herinnert, zoals oude schoolkaarten. Pronkstuk is een uit 1954 daterende plattegrond van de stad Groningen, waar rechts onderin de twee Finse Scholen duidelijk terug te vinden zijn. Oh ja, een poolbiljart hebben we ook want er is ruimte genoeg in de school. En niets is meer ontspannend dan een potje poolen met een cliënt.'

Eén ding wil ze nog graag gezegd hebben. 'Bij onze Oosterburen bestaat beduidend meer waardering – en is er dus meer geld – voor de culturele sector dan bij ons. In Nederland mag het nooit iets kosten en willen we blijkbaar graag (in dit geval zelfs letterlijk) voor een dubbeltje op de eerste rang zitten. Dat leidt bij betrokkenen wel eens tot enige frustratie. Maar verder voel ik me volkomen gelukkig als Register Belastingconsulent (vooral) binnen de culturele sector.' <<<

VACATURE BELASTINGADVISEUR

Ben jij op zoek naar een werkgever waar je volop de ruimte krijgt om je verder te ontwikkelen en alle tijd krijgt om complexe fiscale vraagstukken om te zetten in duidelijke oplossingen voor onze klanten? Bereid net dat stapje extra te doen? Wil jij één van onze specialisten op het gebied van fiscale vraagstukken worden? Dan komen we graag in contact met jou!

Punt & Van de Weerd Belastingadviseurs biedt een volledig fiscaal en financieel dienstenpakket aan. Zoals bijvoorbeeld de verzorging van de diverse aangiften, fiscale advisering bij bijvoorbeeld bedrijfsopvolgingen, het bedenken van optimale fiscale structuren, het verwerken van administraties en het opstellen van jaarrekeningen.

Uitdaging als belastingadviseur

In nauwe en constructieve samenwerking met je collega's en ons uitgebreide netwerk van samenwerkingspartners bestaan de werkzaamheden onder andere uit:

- Het opstellen en implementeren van fiscale adviezen voor cliënten. Hierbij kan je denken aan advisering over herstructureringen, bedrijfsopvolging en advisering rondom estate planning, schenkingen etc.
- Het voeren van overleg en onderhandelingen met de belastingdienst, inclusief het schrijven van bezwaar- en beroepschriften.
- Het onderhouden van je netwerk en het werven van nieuwe klanten.
- Deelnemen aan interne en externe vaktechnische vergaderingen en cursussen.

Wat vragen wij

De ideale kandidaat heeft een afgeronde fiscale opleiding op minimaal HBO niveau met enkele jaren werkervaring als belastingadviseur. Je bent ambitieus, analytisch sterk en beschikt over goede communicatieve vaardigheden. Je bent een teamplayer, ondernemend en hebt gevoel voor humor. Een bewuste keuze voor een kleine organisatie is hierbij zeker van belang. De functie kan zowel fulltime als parttime worden uitgeoefend.

Wij bieden je ruimte om jezelf verder te ontwikkelen

Ben je toe aan een volgende stap in je carrière in een dynamische omgeving met een platte organisatiestructuur? Dan maken we graag kennis met jou. Stuur je reactie inclusief CV naar hrm@defiscalisten.nl of neem telefonisch contact op met Sandra Havenaar, 070 - 3 025 825.

Informatie over Punt & Van de Weerd is te vinden op onze website www.defiscalisten.nl

**Punt
Van de Weerd**
BELASTINGADVISEURS
defiscalisten.nl

Slim verzekeren?

Beroepsaansprakelijkheidsverzekering voor de RB belastingadviseur.

Efficiente combinatie.

De verzekering is een slimme combinatie van beroeps- en bedrijfsaansprakelijkheid. De beroepsaansprakelijkheidsverzekering biedt dekking voor financiële schade die uw opdrachtgever loopt door een fout in uw advisering. De bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering (AVB) biedt dekking voor materiële en letselschade aan derden.

Voor wie bestemd?

De verzekering is ontwikkeld voor de register belastingadviseur. RB-leden profiteren van een aantrekkelijke premie en bovendien een jaar gratis inloopdekking. Nevenwerkzaamheden kunt u (vaak kosteloos) meeverzekeren. Denk aan dekking voor juridisch advies (voorwaarde WO Rechten). Neem contact op voor andere bijzondere werkzaamheden.

Stel uw verzekering samen en bereken uw premie op www.rb.covermij.nl

cover rb 010 - 333 1151 rb@covermij.nl

Covermij BV werkt met een team van specialisten in beroepsaansprakelijkheid gericht op specifieke beroepsgroepen.

Jurisprudentie en wetgeving

Inkomstenbelasting

- 2023-01 Eigen woning na overdracht aan APV nog twee jaar in box 1 27
- 2023-02 Sterftekans niet van belang bij aftrek periodieke giften ANBI 27

Erf- en schenkbelasting

- 2022-03 Behoefte kind irrelevant voor verhoogde kindervrijstelling erfenis ouder 28

Vennootschapsbelasting

- 2023-04 Toekomstige waardeinstijging niet meenemen bij berekenen afschrijving 28

Omzetbelasting

- 2023-05 Voor 'in wezen nieuwbouw' is wijziging van bouwkundige constructie nodig 29
- 2022-06 Vergeten btw-aftrek gebouw door gemeente niet te herstellen 30

Formeel

- 2023-07 Voor voldoen aan hoorplicht is niet expliciet afzien van hoorgesprek nodig 30
- 2023-08 Later arrest van Europese Hof geen reden voor herziening arrest Hoge Raad 30

Inkomstenbelasting

2023-01 Eigen woning na overdracht aan APV nog twee jaar in box 1

Op grond van artikel 2.14a Wet IB 2001 blijft vermogen dat is afgezonderd, toegerekend aan degene die het in het Afgezonderd Particulier Vermogen (APV) heeft ondergebracht. Na het overlijden van de inbrenger wordt het vermogen toegerekend aan zijn of haar erfgenamen, behalve voor zover er begunstigden zijn die tegenover dat vermogen een concreet juridisch afdwingbaar recht hebben (non-discretionair vermogen). De Hoge Raad heeft beslist dat een aan een APV overgedragen woning nog twee jaar na overdracht in box 1 en niet in box 3 viel. Daardoor waren de huuropbrengsten voor 70% belast.

Op 19 april 2012 gaf een vrouw een volmacht aan haar broer om namens haar financiële handelingen te verrichten. Op dezelfde dag liet zij een testament opmaken waarin zij haar broer als executeur-testamentair benoemde en haar nog in leven zijnde broers en zussen als erfgenamen. In juli 2013 richtte zij een stichting op waarvan haar broer voorzitter en secretaris werd. Het doel van de stichting was het behartigen van alle vermogensrechtelijke belangen van de vrouw en (ná haar overlijden) die van haar dan nog in leven zijnde broers van zusters. Op 24 juli 2013 verkocht en leverde de vrouw de woning aan de stichting voor € 155.000, die de koopsom schuldig bleef. De vrouw huurde vanaf dat moment de woning van de stichting. Vanaf 2014 verhuurde de stichting de woning ook gedeeltelijk aan derden. Op 2 mei 2016 verhuisde de vrouw naar een woonzorgcentrum waar zij in 2018 overleed. Haar erfgenamen gingen in beroep tegen de navorderingsaanslagen inkomstenbelasting over 2014 tot en met 2016. Volgens de inspecteur was de stichting een APV en was 70% van de huurbaten die de stichting had ontvangen, belast bij de erflaatster. De woning was volgens de inspecteur nog twee jaar nadat de vrouw deze had verlaten (dus tot haar overlijden) aan te merken als eigen woning omdat zij daarna in een verpleeg- of verzorgingshuis verbleef (art. 3.111, lid 5, Wet IB 2001). De erven stelden dat geen sprake was van een APV en de woning daarom ten onrechte aan de vrouw was toegerekend. Hof Den Haag besliste dat de stichting terecht als APV was aangemerkt en de ver-

koop van de woning aan de stichting een vervreemding was als bedoeld in artikel 2.14a, lid 3, letter b, Wet IB 2001. Het was volgens het Hof in overeenstemming met de bedoeling van de wetgever om gedurende de jaren 2014 tot en met 2016 de op basis van artikel 2.14a Wet IB 2001 aan de vrouw toegerekende woning bij haar als eigen woning in de zin van artikel 3.111 Wet IB 2001 te belasten. De erven gingen in cassatie.

De Hoge Raad besliste dat de wetgever met artikel 2.14a Wet IB 2001 had beoogd dat vermogensbestanddelen die in een APV werden ingebracht dezelfde fiscale behandeling kregen als vermogensbestanddelen die niet op zodanige wijze waren afgezonderd. De inbrenger werd geacht de afgezonderde vermogensbestanddelen gedurende zijn leven onverkort te blijven bezitten. Met deze bedoeling van de wetgever was volgens de Hoge Raad niet in overeenstemming dat een tot een APV behorende woning, die tot de vervreemding aan het APV een eigen woning was in de zin van artikel 3.111 Wet IB 2001, nadien als aan de inbrenger toegerekend bezit in box 3 in plaats van in box 1 in aanmerking werd genomen. Het Hof had volgens de Hoge Raad daarom terecht de woning ook na de afzondering in de stichting aangemerkt als eigen woning in box 1.

■ Hoge Raad 28 oktober 2022, nr. 22/006, ECLI:NL:HR:2022:1559

2023-02 Sterftekans niet van belang bij aftrek periodieke giften ANBI

In de volgende procedure ging het om de vraag of bij van het leven afhankelijke periodieke uitkeringen die ten minste gedurende vijf jaar worden gedaan, nog moeten worden getoetst aan het onzekerheids criterium. Rechtbank Zeeland-West-Brabant vond dat voor de aftrek voldoende was als de verplichting was aangegaan voor minimaal vijf jaar en tevens eindigde bij overlijden van de schenker(s). Hof Den Bosch besliste precies het tegenovergestelde. Volgens het Hof gold het vereiste van een materiele onzekerheid nog steeds, waarvan sprake was bij een sterftekans gedurende de looptijd van ongeveer 1%. De Hoge Raad was het met de Rechtbank eens dat op grond van artikel 6.38 Wet IB 2001 maar één voorwaarde geldt, namelijk dat de uitkeringen of verstrekkingen ten minste jaarlijks gedurende vijf of meer jaren moeten worden gedaan.

Een man richtte in 2004 een stichting op die met ingang van 1 januari 2008 een ANBI-status had. De man en zijn echtgenote schonken bij notariële akte van 22 december 2011 een periodieke uitkering aan de stichting gedurende een periode van vijf kalenderjaren, ingaande 2011 met jaarlijkse termijnen van elk € 50.000. De verplichting tot schenking verviel volgens de schenkingsakte door tijdsverloop van vijf jaar, maar ook als de langstlevende schenker overleed. De inspecteur weigerde in de aangifte inkomstenbelasting 2012 de opgevoerde periodieke gift van € 50.000 omdat de gift volgens hem niet als periodieke gift in de zin van de artikelen 6.34 en 6.38 Wet IB 2001 kwalificeerde, omdat de verplichting tot de schenking niet uiterlijk eindigde bij overlijden van één persoon, maar bij het overlijden van de langstlevende van meerdere personen, terwijl de sterftkans van de man en zijn echtgenote gedurende de duur van de verplichting was berekend op 0,03%. De man ging in cassatie.

De Hoge Raad besliste dat een sterftkans lager dan ongeveer 1% niet in de weg staat aan aftrek als periodieke gift. Aan die aftrek staat ook niet in de weg dat de periodieke gift afhankelijk is van meer levens, aangezien uit de regeling in de artikelen 6.34 en 6.38 Wet IB 2001 niet volgt dat alleen giften die afhankelijk zijn van één leven als periodieke gift in aftrek kunnen worden gebracht. Uit de wetsgeschiedenis van artikel 6.38 Wet IB 2001 volgt dat de eis dat de uitkeringen of verstrekkingen ten minste jaarlijks gedurende vijf of meer jaren moeten worden gedaan in de wet is opgenomen om geschillen te voorkomen over de vraag of in een voorkomend geval een risico-element van wezenlijke betekenis in het beloop van die uitkeringen of verstrekkingen aanwezig is. In overeenstemming met deze uit de wetsgeschiedenis blijken de strekking van artikel 6.38 Wet IB 2001 moet er volgens de Hoge Raad daarom van worden uitgegaan dat wanneer is voldaan aan het in dat artikel gestelde vereiste met betrekking tot het aantal jaren, daarmee de aanwezigheid van een risico-element van wezenlijke betekenis is gegeven.

■ Hoge Raad 7 oktober 2022, nr. 21/00732 ECLI:NL:HR:2022:1377

Erf- en schenkbelasting

2022-03 Behoeftigheid kind irrelevant voor verhoogde kindervrijstelling erfenis ouder

Op grond van artikel 32, lid 1, onder 4, onderdeel b, Successiewet is onder meer van erfbelasting vrijgesteld, hetgeen wordt verkregen door kinderen die grotendeels op kosten van de overledene werden onderhouden en die door ziekte of gebreken vermoedelijk in de eerstkomende drie jaren niet in staat zullen zijn om met arbeid die voor hun kracht berekend is, de helft te verdienen van wat lichamelijk en geestelijk gezonde personen van dezelfde leeftijd in staat zijn aan inkomen uit arbeid te verwerven. Rechtbank Zeeland-West-Brabant heeft beslist dat de omvang van het vermogen niet van belang is voor deze verhoogde kindervrijstelling.

Een verstandelijk beperkte dochter woonde in bij haar moeder. De dochter werkte ongeveer 20 uur per week bij een sociale

werkplaats. Zij had in 2020 een inkomen van € 12.601. Haar moeder betaalde grotendeels de kosten van het levensonderhoud. De moeder overleed op 29 februari 2020. Haar dochter was haar enig erfgename. In de aangifte erfbelasting naar een verkrijging van € 171.598 werd een beroep gedaan op de verhoogde kindervrijstelling van artikel 32, lid 1, onder 4, onderdeel b, Successiewet. De inspecteur verleende de kindervrijstelling niet omdat volgens hem geen sprake was van behoeftigheid. De dochter ging in beroep en stelde dat de omvang van het vermogen van het kind niet in de wet als criterium is opgenomen.

Rechtbank Zeeland-West-Brabant stelde voorop dat de verhoogde kindervrijstelling volgens de wetsgeschiedenis bedoeld is voor zieke of gehandicapte kinderen die grotendeels op kosten van de overledene worden onderhouden. De wetgever had met de in artikel 32, lid 1, onder 4, onderdeel b, Successiewet genoemde voorwaarden invulling gegeven aan de beoordeling van deze financiële afhankelijkheid. Gezien de specifieke voorwaarden van de wetgever, is de verhoogde kindervrijstelling in overeenstemming met doel en strekking in de gevallen waarin aan de tekst van de voorwaarden is voldaan. Behoeftigheid is niet als voorwaarde voor toepassing van de verhoogde kindervrijstelling opgenomen en is daarom niet (ook) een vereiste om te voldoen aan de eerste voorwaarde voor toepassing van de verhoogde kindervrijstelling. De Rechtbank verklaarde het beroep van de dochter gegrond en verminderde de aanslag erfbelasting naar een belaste verkrijging van € 108.768.

■ Rechtbank Zeeland-West-Brabant 15 september 2022, nr. BRE 21/3137, ECLI:NL:RBZWB:2022:5394

Vennootschapsbelasting

2023-04 Toekomstige waardestijging niet meenemen bij berekenen afschrijving

Een man had in 1990 een aantal percelen landbouwgrond, onder voorbehoud van een recht van erfpacht, verkocht en geleverd aan een levensverzekeringsmaatschappij. Dit recht eindigde op 30 november 2016. In de akte van vestiging stond dat de eigenaar aan de erfpachter per de expiratedatum, naar keuze van de eigenaar, een voorstel zou doen om de percelen grond (a) opnieuw in erfpacht te verkrijgen, of (b) te kopen en in volle eigendom te verwerven tegen 85% van de vrije waarde. In 1994 verkreeg zijn zoon dit recht van erfpacht inclusief alle bijkomende rechten en verplichtingen (het eerste erfpachtrecht) van zijn vader. De zoon had verder, onder voorbehoud van een recht van erfpacht (het tweede erfpachtrecht), een aantal andere percelen landbouwgrond verkocht en geleverd, aan een andere verzekeringsmaatschappij. Het tweede erfpachtrecht eindigde op 2 december 2038. In de akte van vestiging stond dat de erfpachter bij het einde van de erfpachtperiode het recht had (a) de percelen te kopen tegen een koopsom van 85% van de dan geldende vrije marktwaarde, of (b) de eigenaar te verzoeken een voorstel te doen voor het heruitgeven in erfpacht. De zoon bracht in zijn aangifte inkomstenbelasting 2011 een afschrijving op drie erfpachtrechten

in aftrek. De inspecteur was het daar niet mee eens en stelde dat de erfpachtrechten, die ook een terugkooprecht inhielden, bij het einde van de looptijd geen lagere waarde zouden hebben dan bij de verwerving van die rechten. Afschrijving was daarom volgens de inspecteur niet op zijn plaats. De zoon ging in beroep en stelde dat hij mocht afschrijven over het als insteekbedrag aangeduide verschil tussen de waarde van de erfpachtrechten, met inbegrip van het terugkooprecht/recht op heruitgifte in erfpacht (terugkooprecht), bij het begin van de erfpachtperiode en de waarde van die rechten aan het einde van de erfpachtperiode bij gelijkblijvende grondwaarde. Hof Arnhem-Leeuwarden besliste dat goed koopmansgebruik niet toestond op de erfpachtrechten met inbegrip van de terugkooprechten (de gezamenlijke rechten) af te schrijven. De zoon ging in cassatie.

De Hoge Raad was het met de zoon eens en besliste dat in het kader van de fiscale jaarwinstbepaling het doel van afschrijvingen is om lasten die worden opgeroepen door de aanschaf van zaken die voor het drijven van een onderneming worden gebruikt (bedrijfsmiddelen), te spreiden over de jaren waarin dat gebruik plaatsvindt. De afschrijvingen moeten worden bepaald op de kosten van aanschaf van het bedrijfsmiddel vermeerderd met de kosten van de in samenhang met de aanschaf gedane investeringen in dat bedrijfsmiddel, verminderd met de restwaarde. De restwaarde moet bij aanvang van het gebruik schattenderwijs worden bepaald op de waarde die het bedrijfsmiddel bij de beëindiging van het gebruik door de belastingplichtige in elk geval zal hebben. Goed koopmansgebruik vereist niet dat bij de bepaling van de restwaarde rekening wordt gehouden met – bijvoorbeeld door te verwachten inflatie – wellicht waarschijnlijke, maar nog niet zekere toekomstige waardeinstijgingen van het bedrijfsmiddel. Als daarmee wel rekening zou worden gehouden, zou de jaarwinst – door middel van een lagere afschrijving of door afschrijving achterwege te laten – worden verhoogd door waardeinstijgingen die nog niet hebben plaatsgevonden. Goed koopmansgebruik verplicht niet tot een dergelijk vooruitlopen op toekomstige waardeinstijgingen. Ook vereist goed koopmansgebruik niet dat de aldus bepaalde restwaarde – en daarmee de afschrijving – gedurende het gebruik van het bedrijfsmiddel wordt aangepast aan waardeinstijgingen van die restwaarde. Zo'n aanpassing is wel verplicht bij een aanmerkelijke verandering van die waarde, die redelijkerwijs als blijvend kan worden beschouwd. De partij die zich op een dergelijke aanpassing beroept, heeft de stelplicht en de bewijslast met betrekking tot feiten die meebrengen dat een verandering van de waarde aanmerkelijk is en redelijkerwijs als blijvend kan worden beschouwd. Aangezien uit de uitspraak van Hof Arnhem-Leeuwarden niet volgde dat de inspecteur aannemelijk had gemaakt dat de erfpachtrechten in de toekomst blijvend een hogere waarde hadden, vernietigde de Hoge Raad de uitspraak van het Hof en verwees de zaak naar Hof Den Bosch.

■ Hoge Raad 14 oktober 2022, nr. 20/03252, ECLI:NL:HR:2022:1448

Omzetbelasting

2023-05 Voor 'in wezen nieuwbouw' is wijziging van bouwkundige constructie nodig

In het 'kinderdagverblijfarrest' van 19 november 2010 introduceerde de Hoge Raad de term 'in wezen nieuwbouw'. Rechtbank Zeeland West-Brabant stelde vast dat in de rechtspraak geen eenduidig beeld bestaat over de toepassing van het 'in wezen nieuwbouw' criterium. Daarom stelde zij op 31 januari 2022 prejudiciële vragen aan de Hoge Raad. De Hoge Raad besliste daarop dat alleen bij wijzigingen in de bouwkundige constructie sprake is van een verbouwing die zo ingrijpend is geweest dat daardoor in wezen een nieuw gebouw is ontstaan. Met de verduidelijking komt de Hoge Raad de vastgoedpraktijk tegemoet. Het arrest is vooral van belang voor gevallen waarin bestaande kantoor- of bedrijfspanden worden verbouwd tot woongebouwen en vervolgens worden overgedragen.

De procedure werd gevoerd door een Franse Sarl die een hotelgebouw had gekocht dat voorafgaand aan de verkrijging op 14 december 2018 was verbouwd van kantoor tot hotel. Het gebouw betrof oorspronkelijk twee naast elkaar gelegen monumentale panden die omstreeks 1800 waren gebouwd voor bewoning. In de jaren '80 van de vorige eeuw waren die twee panden getransformeerd tot één kantoorgebouw. De verbouwing tot hotel kostte ongeveer € 7 mln. De verbouwing omvatte de volgende werkzaamheden: aan de binnenzijde was het gebouw gestript om de kantoorruimten te vervangen door hotelkamers en daarbij waren er sanitaire aanpassingen uitgevoerd. Het gebouw was voorzien van een nieuwe sprinklerinstallatie en een nieuwe verwarmingsinstallatie. De bestaande constructie van het gebouw was ongewijzigd gebleven; het dak, de vloeren, de trappen, de plafonds en de liften waren niet verwijderd noch vervangen. Wel waren er in de vloeren gaten geboord voor leidingen en waren de houten vloeren voorzien van brandvertragende materialen. Ook waren er aanpassingen geweest om het gebouw te laten voldoen aan de moderne bouwweisen en aan bepaalde wensen van de Sarl. De verbouwing had niet geleid tot een uitbreiding van bestaande oppervlakten. Ook het uiterlijke aanzien van het gebouw was niet gewijzigd. Kozijnen waren geverfd maar niet vervangen; ruiten waren wel vervangen. De Sarl stelde dat de verkrijging van het hotelgebouw op grond van artikel 15, lid 1, letter a, Wet belastingen rechtsverkeer (Wbr) was vrijgesteld van overdrachtsbelasting, omdat de levering van het hotelgebouw was belast met btw. Volgens de Sarl was met de verbouwing van het kantoorgebouw tot hotelgebouw in wezen een nieuw gebouw (een vervaardigd goed) voortgebracht waarvan de ingebruikneming door haar op grond van artikel 11, lid 3, letter b, Wet OB, moest worden aangemerkt als de eerste ingebruikneming als bedoeld in artikel 11, lid 1, letter a, onder 1°, Wet OB. Rechtbank Zeeland-West-Brabant twijfelde erover of de Sarl recht had op de vrijstelling van overdrachtsbelasting en stelde de Hoge Raad prejudiciële vragen.

De Hoge Raad besliste dat bij werkzaamheden aan een bestaand gebouw alleen dan een gebouw dat tevoren niet bestond, wordt voortgebracht, en daarmee vervaardigd als bedoeld in artikel 11, lid 3, letter b, Wet OB, als die werkzaamheden zo ingrijpend waren dat daardoor in wezen nieuwbouw heeft plaatsgevonden. Met de woorden “in wezen nieuwbouw” wordt niets anders tot uitdrukking gebracht dan dat door verbouwingswerkzaamheden een vervaardigd - en dus een in wezen nieuw - gebouw moet zijn ontstaan, dat wil zeggen dat het resultaat van de verbouwing op één lijn moet kunnen worden gesteld met een nieuw gebouw. Bij de beantwoording van de vraag of in wezen een nieuw gebouw is ontstaan, moet worden vastgesteld wat er in bouwkundig opzicht met het bestaande gebouw is gebeurd. Alleen wijzigingen in de bouwkundige constructie, daaronder begrepen vervanging (van een deel) van de bestaande bouwkundige constructie, betekenend dat een verbouwing zo ingrijpend is geweest dat daardoor in wezen een nieuw gebouw is ontstaan. Of zulke wijzigingen zodanig ingrijpend waren geweest, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval. Een verbouwing is volgens de Hoge Raad niet snel zó ingrijpend dat daardoor in wezen een vervaardigd gebouw in de zin van artikel 11, lid 3, letter b, Wet OB ontstaat. De overige door de Rechtbank in haar prejudiciële vraag vermelde factoren – te weten wijzigingen in de bouwkundige identiteit/uitelijke herkenbaarheid, wijzigingen in functie in de zin van toepassingsmogelijkheden, de grootte van de gedane investeringen en de door verbouwing gerealiseerde meerwaarde - kunnen, net als andere factoren aanwijzingen zijn voor de constatering dat een verbouwing in bouwkundig opzicht zo ingrijpend is geweest dat in wezen een nieuw gebouw is ontstaan. Doorslaggevend zijn zij niet, noch op zichzelf, noch tezamen genomen, en noodzakelijk evenmin. De Hoge Raad beantwoordde de prejudiciële vragen van de Rechtbank als volgt: voor de beoordeling of door verbouwingswerkzaamheden aan een gebouw in wezen een nieuw gebouw is ontstaan, moet worden vastgesteld wat er in bouwkundig opzicht met het bestaande gebouw is gebeurd. Alleen bij wijzigingen in de bouwkundige constructie, daaronder begrepen vervanging (van een deel) van de bestaande bouwkundige constructie, is een verbouwing zo ingrijpend geweest dat daardoor in wezen een nieuw gebouw is ontstaan. Of zulke wijzigingen zodanig ingrijpend zijn geweest, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval.

■ Hoge Raad 4 november 2022, nr. 22/01246, ECLI:NL:HR:2022:1577

2022-06 Vergeten btw-aftrek gebouw door gemeente niet te herstellen

De Hoge Raad heeft beslist dat een gemeente die niet op tijd de btw op de bouwkosten van een multifunctioneel gebouw in aftrek had gebracht, deze voorbelasting niet alsnog kon terugvragen via de herzieningsregeling van artikel 15, lid 4, Wet OB.

Een gemeente besloot in december 2010 tot de bouw van een multifunctionele accommodatie (MFA) ter vervanging van een verenigingsgebouw en voor de huisvesting van een ijsclub en twee verenigingen. De bouw van de MFA startte in 2013. De totale aanneemsom bedroeg € 855.000 en werd deels in 2013 en deels in 2014 in rekening gebracht. Over het tweede kwartaal

2014 werd € 9.822 btw in rekening gebracht. De gemeente besloot tijdens de bouw dat de MFA moest worden overgedragen aan een nieuw op te richten stichting die verantwoordelijk zou worden voor het beheer en de exploitatie van het verenigingsgebouw. In januari 2014 verkochten de eigenaar van het oude verenigingsgebouw, de ijsclub en één van de verenigingen hun panden aan de gemeente voor in totaal € 175.449. In dezelfde maand verkocht de gemeente de MFA aan de stichting inclusief de grond waarop deze was gebouwd voor € 175.450 inclusief € 30.450 btw. Volgens de akte van levering bedroeg de verschuldigde overdrachtsbelasting € 86.637. De gemeente nam in haar btw-aangifte over het tweede kwartaal 2014 de door haar berekende btw van € 30.450 op en bracht € 204.580 btw op de bouwkosten in aftrek. De inspecteur weigerde de aftrek van de € 204.580 btw op de bouwkosten en legde een naheffingsaanslag btw op over het tweede kwartaal 2014. De gemeente ging in beroep en uiteindelijk in cassatie.

De Hoge Raad besliste dat de belastingplichtige die, ondanks bestemming voor belaste doeleinden ten tijde van de verwerving van een goed of het afnemen van een dienst, de hem bij aanschaf in rekening gebrachte btw niet onmiddellijk in aftrek heeft gebracht, het aftrekrecht niet alsnog op de voet van artikel 15, lid 4, Wet OB kan effectueren. Het ging in dit geval over aftrek van voorbelasting over het tweede kwartaal van 2014 met toepassing van artikel 15, lid 4, Wet OB. De gemeente wilde hiermee alsnog de btw in aftrek brengen die zij gedurende de bouw niet met toepassing van artikel 15, lid 1, Wet OB in aftrek had gebracht voorafgaand aan het tweede kwartaal van 2014. Zo'n herziening na het verstrijken van de voor toepassing van artikel 15, lid 1, Wet OB geldende vervaltermijn is niet mogelijk. De Hoge Raad was het ook niet met de gemeente eens dat op grond van artikel 65 AWR recht bestond op aftrek van btw. De regeling van artikel 65 AWR beoogt niet dat een noch bij de aangifte, noch tijdig via het stelsel van bezwaar en beroep uitgeoefend recht op aftrek van btw naderhand zonder meer kan worden afgedwongen. De Hoge Raad verklaarde het cassatieberoep van de gemeente ongegrond.

■ Hoge Raad 25 november 2022, nr. 20/01501, ECLI:NL:HR:2022:1734

Formeel

2023-07 Voor voldoen aan hoorplicht is niet expliciet afzien van hoorgesprek nodig

Een bv ging in beroep en stelde dat de inspecteur bij de afdoening van haar bezwaar tegen haar aangifte bpm de hoorplicht had geschonden. Hof Arnhem-Leeuwarden en Rechtbank Gelderland beslisten dat de hoorplicht niet was geschonden, omdat de inspecteur de gemachtigde voldoende in de gelegenheid had gesteld om te worden gehoord, maar de gemachtigde daarvan blijkbaar geen gebruik had willen maken. De bv ging in cassatie en stelde dat de inspecteur niet eerder op haar bezwaren had mogen beslissen dan nadat haar gemachtigde hem expliciet en schriftelijk kenbaar had gemaakt geen gebruik te maken van de

hem geboden gelegenheid om te worden gehoord als bedoeld in artikel 7:2 Awb.

De Hoge Raad stelde voorop dat voordat een bestuursorgaan op een bezwaar beslist, de belanghebbende op grond van artikel 7:2, lid 1, Awb in de gelegenheid moet worden gesteld om te worden gehoord. Voor het houden van een hoorgesprek mag het bestuursorgaan naar eigen inzicht een tijdstip en een locatie kiezen. Het bestuursorgaan moet daarbij wel rekening houden met de redelijke belangen van de betrokkene(n) en van het bestuursorgaan. Het bestuursorgaan moet die belangen tegen elkaar afwegen, waarbij het uitgangspunt is (a) dat het aan het bestuursorgaan is om tijd en plaats van het hoorgesprek te bepalen en (b) dat geen regel of beginsel meebracht dat een hoorgesprek alleen kan worden gehouden op een plaats en tijdstip die de belanghebbende en diens gemachtigde uitkomen, bijvoorbeeld in verband met andere verplichtingen. Verder geldt dat indien het bestuursorgaan een hoorgesprek heeft gepland, het bestuursorgaan een redelijk verzoek van de belanghebbende om uitstel van dat gesprek als regel moet inwilligen. Het bestuursorgaan wijst zo'n verzoek alleen af als zwaarder wegende, bij de behandeling van de zaak betrokken belangen aan zo'n uitstel in de weg staan. In het geval hier aan de orde had de inspecteur de gemachtigde in de gelegenheid gesteld over de bezwaren te worden gehoord en had hij bij het plannen van het hoorgesprek de genoemde grenzen niet overschreden. Anders dan de bv stelde, is niet van belang dat de indiener van het bezwaarschrift niet expliciet en schriftelijk kenbaar heeft gemaakt geen gebruik te willen maken van de gelegenheid om te worden gehoord als bedoeld in artikel 7:2 Awb.

■ Hoge Raad 25 november 2022, nr. 21/03663, ECLI:NL:HR:2022:1739

2023-08 Later arrest van Europese Hof geen reden voor herziening arrest Hoge Raad

De Hoge Raad heeft beslist dat een in 2022 gewezen arrest van het Europese Hof van Justitie geen reden is om een arrest uit 2021 over de onbeperkte navorderingstermijn voor de erfbelasting te herzien. De nationaalrechtelijk beperkte herzieningsmogelijkheid is volgens de Hoge Raad ook niet in strijd met het Europese recht.

Een man was enig erfgenaam van zijn in 2001 overleden partner. Zij bezaten samen in het buitenland aangehouden vermogensbestanddelen, maar de man gaf die niet op in de aangifte erfbelasting. In juni 2014 deed hij een vrijwillige verbetering van een in Zwitserland aangehouden banktegoed. De inspecteur legde in maart 2016 een navorderingsaanslag erfbelasting op. De man ging in beroep en stelde dat de onbeperkte navorderingstermijn van artikel 66, lid 4, Successiewet onverbindend was wegens strijd met het Unierecht. De Hoge Raad besliste op 6 augustus 2021 (ECLI:NL:HR:2021:1189) dat de navorderingstermijn van artikel 66, lid 4, Successiewet niet onevenredig was met de doelstelling de naleving van de nationale belastingwetgeving te verzekeren. De man verzocht de

Hoge Raad begin 2022 om herziening van zijn arrest. Hij vond dat rekening moest worden gehouden met het op 27 januari 2022 gewezen arrest van het EU-Hof in de zaak Commissie-Spanje waaruit hij afleidde dat de overheid niet tot in het on-eindige bevoegdheden kan gebruiken om een einde te maken aan onwettige situaties.

De Hoge Raad wees het verzoek om herziening af. Alleen feiten of omstandigheden (1) die hadden plaatsgevonden vóór de uitspraak, (2) die bij de indiener van het verzoekschrift om herziening vóór die uitspraak niet bekend waren en redelijkerwijs niet bekend konden zijn, en (3) die, waren zij bij de Hoge Raad eerder bekend geweest, tot een andere uitspraak zouden hebben kunnen leiden, kunnen volgens artikel 8:119 Awb dienen als grond voor herziening van een arrest van de Hoge Raad. Het arrest van het EU-Hof in de zaak Commissie-Spanje kan volgens de Hoge Raad niet worden aangemerkt als een feit dat of een omstandigheid die had plaatsgevonden vóór het arrest waarvan herziening werd gevraagd. Deze op het nationale recht gebaseerde beperking in de mogelijkheden voor de bestuursrechter om een onherroepelijke beslissing te heroverwegen, is niet in strijd met het Unierecht. Het Unierecht vereiste niet dat een nationale rechterlijke instantie terugkomt op een beslissing om rekening te houden met de uitleg die het EU-Hof aan een relevante bepaling van dat recht heeft gegeven. Wel geldt de voorwaarde dat de manier waarop een lidstaat het beginsel van het gezag van gewijsde ten uitvoer legt, niet ongunstiger is dan voor soortgelijke situaties naar nationaal recht en de uitoefening van de door het Unierecht verleende rechten in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk maakt. Artikel 8:119 Awb voorziet echter niet in herziening van een rechterlijke uitspraak op grond van andersluidende - al dan niet latere - rechtspraak en is daarom niet in strijd met het recht van de Unie, ook niet als die rechtspraak afkomstig is van het EU-Hof.

■ Hoge Raad 9 december 2022, nr. 22/01789, ECLI:NL:HR:2022:1830

Wetgeving

De stand van zaken

Per 2 november 2022

Wetsvoorstel +MvT TK	Verslag TK	Nota n.a.v. verslag TK	Eindverslag TK	Aangenomen TK	Wetsvoorstel EK	Voorlopig verslag EK	Memorie van Antwoord EK	Eindverslag EK	Aangenomen EK	Staatsblad	Datum inwerkingtreding
Wbm i.v.m. beperking emissies kolencentrales 31 362											Bij KB
Wet excessief lenen bij eigen vennootschap 35 496											1-1-2023
Spoedwet conditionele eindafrekening dividendbelasting 35 523											Dag na datum Stb
Wet aanpassing fiscale regeling aandelenoptierechten 35 929											1-1-2023
Wet delegatiebepalingen tegemoetkoming schrijvende gevallen 35 930											1-1-2022
Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen 35 957											1-1-2022
Fiscale verzamelwet 2023 36107											Bij KB
Wet herziening bedrag ineens 36154											Bij KB
Implementatiewet Richtlijn openbaarmaking winstbelasting 36157											1e dag na plaatsing Stb
Belastingplan 2023 36 202											1-1-2023
Wet rechtsherstel box 3 36 203											1e dag na plaatsing Stb
Overbruggingswet box 3 36 204											1-1-2023
Wijziging Wbm ivm overgangperiode invoering mechanisme koolstofcorrectie aan de grens 36 205											Bij KB
Wet minimum CO2-prijs industrie 36 206											1-1-2023
Wet delegatiebepaling geen invorderingsrente in specifieke gevallen 36 207											1-1-2023
Tijdelijke intensivering kindgebonden budget en afschaffen inkomensondersteuning AOW'ers 36 208											Bij KB
Wet implementatie Richtlijn betalingsdienstaanbieders 36 231											1-1-2024
Wet tijdelijke solidariteitsbijdrage 36 235											1e dag na plaatsing Stb

Voorzitter Commissie Toekomstvoorzieningen Rudie Martens:

'We willen de ondernemers in beweging krijgen'

De Commissie Toekomstvoorzieningen is één van de zeven vakinhoudelijke commissies die het bureau van het Register Belastingadviseurs ondersteunen. Deze commissies, die bemenst worden door RB-leden, buigen zich vanuit hun eigen expertise over diverse fiscale onderwerpen. Wie zijn de leden van de Commissie Toekomstvoorzieningen en welke thema's hebben hun aandacht?

Door Sandra van den Nieuwenhof

Sinds 2021 zijn de vakinhoudelijke commissies ingebed in de verenigingsstructuur, waardoor de expertise van de leden formeel een plek heeft gekregen bij het naar buiten treden van de vereniging.

De Commissie Toekomstvoorzieningen bestaat uit vier leden: drs. Rudie Martens RB (voorzitter), drs. Bas Kortenbach RB, Nathalie van Lanen-Pas RB en Lysanne Onstenk RB (namens Jong RB). Bas Kortenbach was verhinderd om aan te sluiten bij het interview met deze commissie.

De geschiedenis van deze commissie gaat verder terug dan 2021. Voorheen was al de specialistengroep Toekomstvoorzieningen actief, waarvan Nathalie destijds voorzitter was. Bij de overgang naar de vakinhoudelijke commissie als formeel onderdeel van de vereniging, nam Rudie de voorzittersrol over van Nathalie. Lysanne sloot begin 2022 als laatste aan bij de commissie.

Waar houdt de Commissie Toekomstvoorzieningen zich mee bezig?

Rudie: 'De naam is een eigentijdse overkoepelende term. We gaan niet alleen over pensioenen. Als je het technisch bekijkt, is pensioen gerelateerd aan een combinatie van sparen via werkgever, maar toekomstvoorzieningen kunnen veel breder zijn dan dat. Je kunt zelf ook op een andere manier zorgen dat er geld is voor later. En dan heet het officieel niet meer pensioen.'

Waarom zitten jullie in deze commissie?

Rudie: 'Uiteindelijk zijn we gewoon vakidioten op dit deelgebied. Het RB is een mooie vereniging waar veel kennis en kunde in zit en waarin we onze leden en hun klanten vooruit kunnen helpen met de specifieke kennis die wij hebben. Dat is iets wat ik leuk vind om te doen. Zo kan ik meer invloed uitoefenen op het vak dan dat ik dat in mijn eigen kantoor kan met alleen mijn eigen klanten.'

Nathalie: 'Het gaat om stukje gedrevenheid in je vak: kennis willen opbouwen en kunnen sparren met anderen. Toekomstvoorzieningen is een tamelijk uitzonderlijk onderdeel van het vak van belastingadviseur. Lang niet iedereen is erin thuis. Het RB bood het platform om dat te kunnen gaan doen, dat trok mij

Rudie Martens: 'We willen vooral goed blijven informeren'

aan: nog meer kennis voor je klanten kunnen bereiken. Daarnaast wil ik ook weten wat er binnen de vereniging speelt en daar eventueel aan bijdragen. En tenslotte vind ik ook de mogelijkheid om invloed uit te kunnen oefenen op beleid en wetgeving boeiend.'

Lysanne: 'Dat geldt ook voor mij. Ik ben niet op het ni-

veau dat ik al heel diepgaand over alles mee kan praten, maar kennis vergaren en delen en een visie laten zien vind ik heel interessant.'

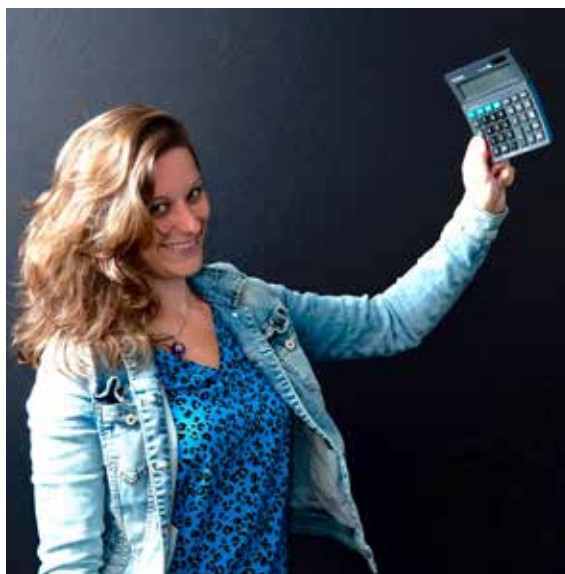
Hebben jullie een onderlinge taakverdeling afgesproken of doen jullie samen alles?

Nathalie: 'Dat verschilt per keer. Het is maar net wat en wanneer er zich iets aandoet. Wanneer er een verzoek komt om ergens iets van te vinden, gooien we dat meestal in de groep met de vraag wie er gelegenheid heeft. En meestal is het zo dat we met zijn allen meekijken maar dat één persoon het voortouw neemt.'

Wat hebben jullie als commissie tot nu toe bereikt?

Rudie: 'Als ik terugkijk op alleen het afgelopen jaar, is er van alles gebeurd. Wij organiseerden bijvoorbeeld rond de jaarwisseling 21/22 twee bijeenkomsten voor Jong RB over pensioenen, meer specifiek ondernemerspensioenen. Dat we de jongere RB-leden zowel vaktechnisch konden bijspijkeren als ook een beetje konden inspireren om meer met dit vak bezig te zijn, zie ik als een overwinning. En als voorzitter van de commissie vind ik het een groot succes dat Lysanne daardoor bij ons wilde aanhaken. Naast de overlegstructuren hebben we als output het organiseren van cursussen en webinars. En we hebben meerdere malen commentaar geleverd op nieuwe besluiten en wetsvoorstellen.'

Nathalie: 'Ik denk dat wij een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de wijziging van het wetsvoorstel pensioen ineens, waardoor je nu een keuze mag maken binnen welk jaar je 10% afkoopt. Eerst moest je dat doen in het jaar dat je de AOW krijgt. We hebben toen uitgebreid beschreven wat de gevolgen zouden zijn van simpelweg op een bepaalde datum geboren zijn, dat dat invloed had op hoeveel je netto onder de streep overhield. En nu mag je kiezen tussen twee

Lysanne Onstenk: 'Jongeren schuiven toekomstvoorzieningen voor zich uit'

Nathalie van Lanen-Pas: 'Ik denk dat wij een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de wijziging van het wetsvoorstel pensioen ineens'

momenten: het jaar waarin je AOW krijgt of het jaar daarna. Daar hebben wij als RB een belangrijke rol in gespeeld.'

Hebben jullie ook invloed gehad op de Wet toekomst pensioenen die de Tweede Kamer onlangs heeft aangenomen?

Rudie: 'Daar zijn we wat minder actief in geweest. Dat komt omdat 90% van die wetgeving over sociale zaken gaat, dat wil zeggen pensioenen van de pensioenfondsen in Nederland. En dat is wat minder fiscaal gedreven. De onderwerpen zijn heel belangrijk in Nederland. En ja, het heeft te maken met pensioenen. Maar als je kijkt naar onze beroepsgroep ligt het zwaartepunt van die nieuwe wetgeving niet per se op het gebied van fiscaliteit. Er zaten wel een aantal zaken in waar fiscaliteit een rol speelt, zoals de verruiming van de jaarruimte, zijnde het bedrag dat fiscaal aftrekbaar gespaard kan worden. Dat zijn positieve ontwikkelingen. Een ander punt is de harmonisering van de tweede en de derde pijler. Dat wil zeggen dat men de spelregels ook op fiscaal gebied gelijk wil trekken voor pensioenen die via de werkgever worden opgebouwd en voor wat iemand privé regelt. Dat wetgevend proces is nog niet doorontwikkeld. Het zwaartepunt van de wet had dus weinig met fiscaliteit te maken. Maar dat komt er nog wel aan want bij het aannemen van de wet is er mee ingestemd dat de zogenoemde 'witte vlek' nog verder bekeken wordt. Bij de witte vlek horen onder andere de ondernemers die nog geen pensioen opbouwen. Het huidige wetsvoorstel doet daar nog erg weinig aan. Ervoor zorgen dat iedereen ook echt pensioen opbouwt, behoeft op een aantal punten wat extra aandacht, waaronder dus die groep ondernemers. Als het daarover gaat, ligt dat veel dichterbij waar wij als belastingadviseur elke dag mee bezig zijn. Daar speelt de fiscaliteit weer een zwaardere rol. Dan gaan we kijken wat wij daarvan vinden, zodat we uiteindelijk van belang kunnen zijn voor de leden en hun klanten, de ondernemers.'

Bas Kortenbach

Wat betekent de Wet toekomst pensioenen voor de RB-leden?

Nathalie: 'Ik denk dat de belastingadviseur daar een rol in kan spelen door aan de klant vragen te stellen, zoals: Hoe ga jij daadelijk om met die nieuwe wet en de uitdaging die dat biedt om jouw werknemers een goede pensioenregeling te bieden? Hoe ga je communiceren met je personeel over die nieuwe pensioenregeling? Hoe ga je compenseren? Maar ook hoe richt je je eigen pensioen als ondernemer in? Dat is het technische stuk van de nieuwe wet, maar daar zal de komende jaren ook aandacht voor moeten zijn. Als adviseur kun je daar best wel een gesprek over aangaan. Rudie nam eind vorig jaar al in een presentatie hier een voorschot op door leden te informeren over wat de nieuwe wet inhoudt en wat de impact is voor de ondernemer of voor het personeel.'

Rudie: 'Het is een complexe wetgeving met veel impact voor heel veel mensen. De verandering qua systeem is echt radicaal. Ik denk dat wij als commissie met dit onderwerp onze handen vol hebben om dat in goede banen te leiden. En daarmee bedoel ik zorgen dat onze leden op een fijne manier geïnformeerd worden. Het zal zich ook blijven doorontwikkelingen, is mijn stellige verwachting. Over twee jaar hebben we veel meer praktijkervaring en

is er wellicht alweer iets veranderd. We willen vooral goed blijven informeren, in onderlinge wisselwerking met de leden. Waar hebben zij behoefte aan en waar willen ze bij geholpen worden? Dat is ook natuurlijk de rol van de commissie: ondersteunend en faciliterend zijn aan Bureau Vaktechniek en de leden.'

Hebben Jong RB-leden veel belangstelling voor toekomstvoorzieningen?

Lysanne: 'Dat komt later wel, zo is vaak de reactie als ik er met jongere collega's over spreek. Maar hoe later het komt, hoe duurder het wordt. En dat is toch wel iets wat jongeren voor zich uitschuiven en niet bedenken. Ik denk dat het zeker profijt kan hebben en ook voordeliger is als jongeren daar nu wat meer aandacht en energie in steken. Als ze zelf wat op willen bouwen, is het voordeliger om jong te beginnen. Er is natuurlijk ook wel een gat qua informatie, in de opleidingen komt toekomstvoorzieningen slechts beknopt aan bod.'

Wat willen jullie bereiken in de nabije toekomst?

Rudie: 'Een goed meerjarendoel is de ondernemers in beweging krijgen. Dat ze gaan nadenken over wat is goed zorgen voor later. En hoe kunnen we er dan voor zorgen dat ze wel pensioen opbouwen zonder het te verplichten? Want dat is eigenlijk ook min of meer uitgesproken. Als commissie en leden moeten wij nadenken over waar onze klanten – de ondernemers – enthousiast van worden, zodat ze wel iets gaan doen om te voorkomen dat ze later een financieel probleem hebben.'

Tot slot, heeft de commissie nog een boodschap voor de RB-leden?

Rudie: 'Wij nodigen graag de leden van onze vereniging uit die zich verbonden voelen met de onderwerpen pensioenen en toekomstvoorzieningen om naar ons volgend vaktechnisch overleg te komen om eens te proeven of om een bijdrage te leveren. De datum is nu nog niet bekend maar het zal ergens in het voorjaar zijn.' <<<

Leden Commissie Toekomstvoorzieningen

Dr. Rudie Martens RB

(voorzitter)
Rudie is oprichter/eigenaar van Vallura, een pensioenadvieskantoor voor ondernemers, werkgevers en werknemers. Binnen Vallura houdt hij zich bezig met de fiscale aspecten van de oudedagsvoorzieningen. Hij studeerde fiscale economie aan de universiteit in Tilburg, begon als belastingadviseur en specialiseerde zich al snel in oudedagsvoorzieningen/toekomstvoorzieningen.

Nathalie van Lanen-Pas RB

Nathalie is mede-eigenaar van Konings Maters accountants en adviseurs met diverse vestigingen in het land. Ze volgde de HEAO-fiscaal en de opleiding tot Register Belastingadviseur. Aanvullend deed ze nog de opleiding WFT Pensioen om te kunnen adviseren over pensioen en opbouw van vermogen.

Lysanne Onstenk RB

(namens Jong RB)
Lysanne is samen met haar moeder eigenaar van Onstenk & Onstenk, een administratieve belastingadvieskantoor, dat zich voornamelijk richt op zelfstandigen en het mkb. Ze volgde de AD-Accountancy-opleiding in Rotterdam en werkte als assistent-accountant, belastingadviseur en als financieel controller. Ze deed ook de opleiding tot Register Belastingadviseur, kreeg interesse in pensioenen en verdiepte zich hier verder in via de opleiding WFT Pensioen.

Dr. Bas Kortenbach RB

(niet aanwezig bij interview)
Bas studeerde fiscale economie in Rotterdam en rechten in Leiden. Hij is actief als zelfstandig belastingadviseur en pensioenadviseur in Den Haag. Bas is gespecialiseerd in individuele pensioenvraagstukken en eigenbeheersituaties. Naast de adviespraktijk is Bas ook geregistreerd als gerechtelijk deskundige waar hij als verlengstuk van de rechter optreedt in echtscheidingssituaties waarin een eigenbeheerpensioen een rol speelt.

RB is back in business

Tijdens de ALV op 27 januari jl. in Vianen presenteerde het nieuwe, achtkoppige bestuur onder meer de begroting 2023, het jaarplan en gaf het een toelichting op de stand van zaken bij opleidingen.

Na de kritische ALV, oktober 2022, was de stemming 27 januari optimistisch en eensgezind. De sfeer was goed en de aanwezigen stemden massaal in met de plannen. En natuurlijk waren er ook de nodige vragen en suggesties. 'Het RB is back in business', concludeerde RB-lid Fred Buitenhuis aan het eind van de vergadering tevreden.

Aandachtspunten

Waarnemend-voorzitter Chantal Moelands startte de traditionele jaarrede met een schets van het lastige tijdsgewricht waarin wij ons bevinden; oorlog, inflatie, energie- en klimaatcrisis en veel ondernemers die nog moeten bijkomen van corona. Moelands: 'Vooral het mkb en mensen met vermogen krijgen de rekening gepresenteerd. Onze klanten kortom.' Onderwerpen die dit jaar zeker de aandacht zullen vragen, blijven Box 3, horizontaal toezicht en de BOR. Een andere ontwikkeling is de toenemende regulering van het vak door Europa en de negatieve beeldvorming omtrent belastingadvies. Ook dit zal het RB kritisch volgen.

Bureau op sterkte

Goed nieuws was er zeker ook. Binnenkort is het bureau van de vereniging op sterkte, zodat de dienstverlening weer op het gewenste niveau komt. Bureau Vaktechniek groeit formatief zelfs iets en bij RB Opleidingen zijn slagen gemaakt. Anders dan eerder geschetst, is het tekort bij Opleidingen minder dan verwacht, wat ruimte geeft voor de noodzakelijke vernieuwing. Moelands maakte duidelijk dat RB opleidingen onderdeel zijn en blijven van RB en prees het onderwijs aan met 'kies kwaliteit, kies RB'. Leden vroeg ze om zoveel mogelijk te kiezen voor een RB-cursus omdat dit ook goed is voor de vereniging.

Jong RB en Vrouwen in Fiscaliteit

Jongeren krijgen dit jaar extra aandacht en er staan veel activiteiten op de agenda.

Moelands riep jongeren op vooral deel te nemen aan de programma's van Jong RB. Werkgevers verzocht ze jongeren te stimuleren om deel te nemen aan de activiteiten. Voor 'Vrouwen in de fiscaliteit' is een jaarprogramma in de maak, de data zijn al bekend. Het volgende event vindt plaats op 7 maart 2023.

MKB-Nederland

Het RB heeft zich aangesloten bij MKB-Nederland. Dit is een positieve ontwikkeling voor de belangenbehartiging en verstevigt de positie richting politiek, bestuurlijk en ambtelijk Den Haag. De RB-dag op 6 oktober organiseert het RB dit jaar samen met MKB-Nederland. De vernieuwing van het belastingstelsel staat op de RB-dag centraal. Hiermee spelen beide partijen in op de vernieuwing die staatssecretaris Van Rij eerder heeft aangekondigd. Het Register besteedt binnenkort uitgebreid aandacht aan deze samenwerking en ook wat het betekent voor leden. MKB-voorzitter Jacco Vonhof zal in een interview ook nader ingaan op het lidmaatschap van het RB aan MKB-Nederland.

Enquêtes

Moelands bedankte leden uitdrukkelijk voor hun deelname aan enquêtes afgelopen jaar. 'Dergelijke snelle peilingen geven veel informatie die we vervolgens kunnen inzetten bij de belangenbehartiging. Komend jaar verwachten we meer enquêtes uit te zetten. Graag weer zo'n massale deelname.'

Begroting

Penningmeester Naud Keulen vertelde hoe het is gelukt om de begroting sluitend te krijgen. Daarbij benoemde hij de uitgangspunten en de keuzes die hierbij zijn gemaakt. Ook het RB heeft last van de stijgende inflatie- en personeelskosten. Hierdoor is besloten de contributie te verhogen met € 75, wat neerkomt op € 6,75 per maand.

Opleidingen

Bestuurslid Maddy Scheepers, verantwoordelijk voor opleidingen, lichtte de stand van zaken van opleidingen nader toe. Bij opleidingen zorgden de overgang naar een nieuw softwaresysteem en personele onderbezetting ervoor dat het afgelopen jaar niet goed liep. Dat veroorzaakte uiteraard ergernis bij cursisten en docenten. Najaar 2022 is fors ingezet om de achterstanden weg te werken en dat was op 11 november – het begin van

De Speld

De heren van De Speld Live! zetten aan het eind van de dag de boel in beweging, maakten scherpe en onverwachte grappen, die hilarische reacties en lachsalvo's opleverden. Hoogepunt was de uitreiking van een 'Gouden Tapir' aan het nieuwe erelid Van den Kerkhof. Het programma werd helaas gehackt door de Noord-Koreaanse Staatstelevisie, die de mening van Noord-Korea over onze staatssecretaris gaf en Bert met zijn erelidmaatschap feliciteerde. Alle aanwezigen verlieten de zaal met een glimlach om daarna samen op het nieuwe jaar te proosten.

het carnavalsseizoen volgens de uit Limburg afkomstige Scheepers – het geval. Daarnaast is nagedacht over een nieuwe manier van werken en de opzet van het onderwijsprogramma. Idee is om thematische te gaan werken en de vakcommissies en Bureau Vaktechniek meer te betrekken bij het opleidingsprogramma. Ook is afgesproken dat na iedere cursus standaard een evaluatie volgt, zodat in het vervolg snel de gewenste aanpassingen en verbe-

teringen gedaan kunnen worden. In juni komt er een bijeenkomst met cursisten, docenten en commissies om al hun kennis te benutten voor de nieuwe aanpak. De nieuwe aanpak zal naar verwachting op de ALV in juni gepresenteerd worden. Ander nieuws: 2023 kent geen verplicht PE-onderwerp en voor wie het afgelopen jaar de Tax & Technologie-punten niet heeft gehaald, is er een coulanceregeling.

Strategische koers

Martin Hommerson vertelde dat de voorbereidingen voor het opstellen van een nieuwe strategische koers zijn gestart. 'Van december 2022 tot maart 2023 halen we informatie op tijdens overleggen, bijeenkomsten en we gaan ook nog digitale sessies organiseren. Vervolgens wordt in april en mei een eerste versie van het plan opgesteld, dat het bestuur tijdens een heisessie zal bespreken. Dit mondt uit in een plan dat we op 23 juni tijdens de ALV aan de leden presenteren.' Kortom: wordt vervolgd.

Commissie van Verbinding

Arthur van Houts, voorzitter van de Commissie van Verbinding complimenteerde het bestuur voor de wijze waarop men de aanbevelingen van zijn commissie met veel slagkracht heeft opgepakt. En sprak daarbij verder de verwachting uit dat deze daadkracht een vervolg krijgt bij het opstellen van de strategische koers. De commissie werd opgeheven met een dankwoord en bloemen.

Erelid Bert van den Kerkhof

Het ochtenddeel eindigde met de benoeming tot erelid van mr. ing. Bert van den Kerkhof RB voor zijn inzet op agro-fiscaal gebied en het RB. In zijn toespraak toonde Bert zich zeer content met deze benoeming en dankte het bestuur voor deze erkenning. Geruchten dat hij met pensioen zou gaan, weersprak hij. Hij blijft zich onverminderd inzetten om fiscale plannen te duiden voor agrariërs, onder meer in het nu al beruchte stikstofdossier. Waarbij hij toelichtte dat dit hem vooral aanspreekt omdat hij zo een bijdrage levert aan zowel volksgezondheid, dierenwelzijn en voedselvoorziening.

Horizontaal Toezicht

‘Het is een state of mind’

Het RB vroeg leden onlangs naar hun mening over horizontaal toezicht. De resultaten van deze enquête zijn inmiddels gepubliceerd op RB.nl en benut bij overleggen met de Belastingdienst. Tijdens het nieuwjaarsprogramma was er 's middags een paneldiscussie over horizontaal toezicht onder leiding van Sylvester Schenk. Panelleden waren Jon Hornstra en Michèle Polling van de Belastingdienst, RB-leden Bert Speetjens en Michel Wegbrands die positief zijn en RB-lid Gerard van Nieuwenhuijzen die minder enthousiast is.

Op dit moment zijn er 198.000 aanmeldingen voor horizontaal toezicht. Het aantal groeit, en dat is ook de bedoeling van de Belastingdienst. Voor wie interesse hierin heeft, vertelt Jon Hornstra, handhavingsregisseur HT Belastingdienst MKB bij het Kenniscentrum Fiscale Dienstverlening dat de aanpak en regels van horizontaal toezicht (HT) goed zijn beschreven in de Leidraad, die te vinden is op de website van de Belastingdienst. En voor ondernemers die meedoen is er een flyer. Jon: 'In 2021 is de Leidraad herschreven. Met name is duidelijker geformuleerd wat er te verwachten is als de belastingdienst of de fiscaal dienstverlener de afspraken niet nakomt.' Zijn collega Michèle heeft meegeschreven aan de herziening van de Leidraad. Zij benadrukt dat kwaliteit een eerste vereiste is om deel te kunnen nemen aan HT en dat meedoen veel inzet vergt.

Hoe HT in praktijk werkt komt vervolgens aan de hand van zes stellingen aan de orde. Het gesprek gaat onder andere over duidelijkheid en aanvaardbaarheid van de regels voor fiscaal dienstverleners en hun klanten. Of de door de Belastingdienst geschetste voordelen van HT door fiscaal dienstverleners en hun klanten in de praktijk ook zo worden ervaren. En of HT fiscaal dienstverleners beperkt in hun advisering.

Op gelijk niveau

RB-lid Bert Speetjens, die de belastingdienst goed kent omdat hij in het verleden als inspecteur heeft gewerkt, is positief over HT. 'Het is heel veel werk, met

name ook om aan de RB-regels te voldoen, maar als je het hebt georganiseerd, dan werkt het heel prettig. Groot voordeel is dat je door deelname weer op gelijk niveau over zaken kan discussiëren en een vast aanspreekpunt hebt bij de belastingdienst.'

Over de belastingdienst is hij kritisch. Hij heeft bijvoorbeeld last van regelmatig wisselende aanspreekpunten, wat hem telkens extra tijd kost. Richting klanten ziet hij HT als een kwaliteitskenmerk, dat hij overigens in zijn profilering niet actief uitdraagt. De extra tijd en dus kosten die HT met zich meebrengt, brengt hij niet in rekening. De keuze of je deelneemt aan horizontaal

toezicht noemt hij afhankelijk van waar je staat. 'Als je al in een situatie bent dat je op gelijk niveau discussieert dan heeft het minder zin om deel te nemen.'

Kleine stap voor accountants

RB-lid Michel Wegbrands is wat minder uitgesproken dan Bert, maar ook positief. Aanleiding om tot HT over te gaan, was personeelstekort en het voorkomen van dubbel werk. 'Wij zijn ook accountant, worden al getoetst en dan is de stap klein.'

Over de service van de belastingdienst is hij tevreden. De afgesproken reactietermijnen worden gehaald. En in tegenstelling tot Bert heeft hij tot nu toe geen last

van wisselende contactpersonen. In de tien jaar dat hij deelneemt aan HT, heeft hij slechts een maal een ander contactpersoon gekregen.

Early adopter

Bij Gerard van Nieuwenhuizen, een early adopter met een dga-praktijk, klinkt een ander geluid. De mogelijkheid van vooroverleg was voor hem de belangrijke reden om mee te doen. Uit zijn ervaringen blijkt dat het bij hem niet loopt zoals zou moeten. De belastingdienst komt bijvoorbeeld de termijnen niet na. Nog steeds moet hij lang wachten, wat moeilijk uit te leggen is aan de klant.

Dit beeld herkennen de medewerkers van de belastingdienst niet in hun rapportages over HT. 'Over het algemeen is de tevredenheid groot en wordt aan afspraken voldaan.' Jon geeft Gerard als advies om gebruik te maken van de escalatieprocedure die in vernieuwde Leidraad is beschreven.

Verticale inspecteurs

'Met een verticale inspecteur gaat horizontaal toezicht niet werken', noemt Gerard zelf als verklaring. HT vergt niet alleen een andere houding van belastingadviseurs, maar ook van inspecteurs. En dat is voor hen ook wennen. Het is ook 'een state of mind', wordt geconcludeerd.

Als hij dit hoort, knikt met name Bert instemmend. Toen hij startte als belastingadviseur was hij onder de indruk wat een belastingadviseur allemaal moet weten, zoals eerder op de hoogte zijn van wetgeving dan gebruikelijk is voor inspecteurs. Vervolgens stelt hij: 'Horizontaal toezicht helpt om de verhouding recht te trekken.'

Klant

Klanten moeten vooraf instemmen met horizontaal toezicht. Niet voor iedere klant is het geschikt. De klant moet intrinsiek gemotiveerd zijn, wordt wel gezegd. Bert: 'Het niet meedoen van een klant om welke reden dan ook, hoeft niets te betekenen. Daar kunnen allerlei redenen voor zijn, die er niet toe doen.'

Hij vindt het belangrijk dat hier ook geen conclusies aan worden verbonden. 'Wij zijn geen verlengstuk van de fiscus – we behouden onze onafhankelijke positie.' Jon van de belastingdienst bevestigt dat het niet meedoen aan HT geen consequenties heeft; er is geen register

waarin klanten die niet meedoen, worden genoteerd.

Kwaliteit

De stelling dat HT een kwaliteitsaanduiding is, roept in de zaal de nodige discussie op. 'Ik doe mijn werk goed, daar heb ik geen horizontaal toezicht voor nodig', zegt een lid treffend. 'Dit kan ik de belastingdienst ook laten weten door een brief te schrijven met de tekst 'mijn aangiftes zijn goed.' Jon en Michèle van de Belastingdienst moedigen hem aan om deze brief te schrijven. 'Dan gaan we daarover in gesprek.'

Een ander RB-lid stelt aan de orde dat er geen oog is voor de RB-titel. En dat het onterecht is dat RB-leden over één kam worden geschoren met beunhazen. 'Wij staan voor kwaliteit en zijn niet voor niets Register Belastingadviseur.'

Het moreel appel dat Michèle Polling vervolgens doet om vooral mee te doen, omdat daarmee de maatschappelijke kosten van handhaving worden vermindert, valt bij een groot deel van de zaal niet in goede aarde. Het roept onvrede over het serviceniveau van de belastingdienst op. Er is ergernis dat een betere dienstverlening van de belastingdienst wordt gekoppeld aan deelname aan horizontaal toezicht.

Medewerkers van de Belastingdienst vertellen daarop dat bij aangiften en in het HT-register geen lidmaatschap zichtbaar is en dat de invulling van eisen bij de verschillende beroepsverenigingen ook an-

ders is ingericht. Daarnaast herhalen ze de wijze waarop contact kan worden gelegd met belastingdienst, namelijk via de contactkaart.

Gevraagd wordt of HT wellicht in de toekomst wettelijk wordt opgelegd. Jon: 'Daar is bij de politiek geen animo voor. Het gaat immers om samenwerken en vertrouwen.'

Controle

De belastingdienst gaat regelmatig na of bij HT aan de gestelde normen wordt voldaan, zoals de afspraak dat er 2 weken na vooroverleg terugkoppeling is. Dit duurt nog wel eens iets langer, maar in ieder geval twee keer zo snel als buiten HT. Het vertrouwen dat een belastingadviseur verdient met HT vertaalt zich in minder controle. Het aanhouden van een aangifte kan niet; vragenbrieven komen bij HT in de regel niet voor. Wel kan er nog een steekproef worden uitgevoerd, maar dit aantal is gering. Ook kan in het kader van landelijke acties nog een controle worden uitgevoerd.

Veel verschillende meningen

Aan het eind van de bijeenkomst brengt Arthur van Houts nog een nieuw geluid onder de aandacht, namelijk dat horizontaal toezicht voor goed ondernemerschap staat.

Net als uit de enquête blijkt, zijn er tijdens de bijeenkomst veel verschillende meningen. We zijn hier nog niet over uitgesproken.

Even voorstellen: twee nieuwe commissieleden bij Jong RB

Ynze Scheffer en Leander Hoek zijn sinds het najaar van 2022 lid van de RB Jongerencommissie en zijn direct aan de slag gegaan met een Jong RB-plan 2023. Enthousiast, betrokken en toevallig beide aanstaand vader. Maar wie zijn de heren en wat gaan ze doen binnen de commissie? Ze stellen zich aan je voor.

Ynze Scheffer

27 jaar oud, is belastingadviseur bij Flynth adviseurs en accountants in Urk

'Ik heb al zo'n vijf jaar te maken met het RB. Ik heb namelijk eerst de consulentenopleiding gevolgd en daarna de RB Academy afgerond. Ik werk nu bijna drie jaar bij Flynth en focus me naast de algemene praktijk vooral op internationaal belastingrecht, specifiek op transfer pricing. Verder heb ik veel te maken met familiebedrijven.' Ynze is eerder al eens bij Jong RB-bijeenkomsten geweest en was zeer geïnteresseerd toen hij de vacature voor commissie-

lid voorbij zag komen. 'Ik zie het vooral als een kans om mijn netwerk te vergroten. Het biedt de mogelijkheid om gelijkgestemden te ontmoeten van een gelijke leeftijd. Ik vind het goed dat dit vanuit de vereniging wordt aangeboden en help graag om de jongerentak in stand te houden. Dat is dan ook meteen een belangrijke persoonlijke doelstelling. Zorgen dat Jong RB niet alleen blijft bestaan, maar ook actiever wordt. We willen de betrokkenheid van de jongeren vergroten. Jongeren zijn de toekomst, ik denk dat het voor ieder bedrijf belangrijk is om in deze doelgroep te investeren, dat is voor het RB niet anders.

Leander Hoek

34 jaar oud, belastingadviseur bij Alfa accountants en adviseurs in Naaldwijk

'Ik ben ruim vier jaar werkzaam bij Alfa accountants en adviseurs, na aan de Universiteit van Amsterdam Fiscaal Recht te hebben gestudeerd. Ik ben wat later dan de gemiddelde fiscalist begonnen met mijn studie. Ik heb eerst een hbo-opleiding gevolgd en werkte daarna voor de financiële administratie bij Fit For Free. Op mijn 25^e dacht ik, dit is het toch niet en toen ben ik terug naar school gegaan voor een fiscale studie. Ik was net 29 toen ik aan mijn eerste fiscale baan bij Alfa begon.'

Leander houdt zich, anders dan Ynze, vooral bezig met de nationale praktijk. 'Ik ben vooral generalist, nóg. Ik werk in Naaldwijk, waar ook veel tuinbouw zit en waar we dus veel te maken krijgen met familiebedrijven. Dat is heel leuk en tegelijkertijd ook uitdagend.' Iets wat Ynze lachend beaamt.

Leander heeft niet zelf de vacature voor commissielid gezien, maar is door zijn werkgever gevraagd voor de functie. 'Ik wist eerlijk gezegd niet dat Jong RB bestond, maar was wel direct enthousiast. Soortgelijke taken heb ik ook bij Alfa vervuld voor de fiscale kennisgroep voor junioren, wat ik heel leuk vond. Deze kennisgroep bij Alfa duurt drie jaar, is speciaal opgezet voor alle junioren van Alfa (landelijk) en geeft hen de gelegenheid om elkaar te ontmoeten en met elkaar te sparren over fiscale casussen. Ik heb hier inhoudelijk ook regelmatig meegedacht, iets wat ik binnen Jong RB ook met veel plezier ga doen. En wat Ynze zegt, ook de netwerkmogelijk-

'Jong RB biedt de mogelijkheid om gelijkgestemden te ontmoeten van een gelijke leeftijd.'

Ynze Scheffer (links) en Leander Hoek (rechts)

‘Ik wist eerlijk gezegd niet dat Jong RB bestond, maar was wel direct enthousiast.’

heden spreken mij aan. Ik heb het heel erg naar mijn zin bij Alfa en ik heb ook heel veel gehad aan de junioren kennisgroep. Maar het is soms ook leuk om te discussiëren of te sparren met collega’s buiten mijn eigen organisatie.

Mijn persoonlijke doelstelling? Ik zou het heel tof vinden als ik na mijn tijd bij de commissie kan terugkijken op een periode waarin we zien dat Jong RB meer is gaan leven. Hoe kun je dat zien? Ik denk aan het aantal Jong RB-leden en de opkomst bij de bijeenkomsten die we gaan organiseren. Ik heb er alle vertrouwen in dat dit gaat lukken.’

De focus voor 2023

Jong RB heeft afgelopen november en december besloten waarop ze zich het komende jaar gaan richten. Voor 2023 bestaat het jaarplan uit twee doelen:

- De zichtbaarheid van Jong RB vergroten onder RB-leden; de commissie wil dat ieder Jong RB-lid van het netwerk afweet.
- Meer betrokkenheid creëren bij Jong RB-leden; het Jong RB-programma wordt door Jong RB-leden als onmisbaar ervaren en biedt een meerwaarde aan hun lidmaatschap.

Voor 2023 wordt op dit moment een programma opgezet voor Jong RB-leden waar zowel wordt ingezet op de fiscale inhoud als op vaardigheden. Dit zullen drie tot vier bijeenkomsten worden.

Sluit je aan bij de RB Jongerencommissie!

Wil je ook meedenken over de invulling van het Jong RB-programma? Dat kan. Je bent van harte welkom om mee te denken en doen in de RB Jongerencommissie! Neem contact op met Leander of Ynze via jongrb@rb.nl en hoor meer over de mogelijkheden.

Een voldoende voor Wwft

Aan het eind van het nieuwjaarsvergadering ging het RB in gesprek over de Wet ter voorkoming van witwassen (Wwft). Van Bureau Financieel Toezicht zaten Eric de Kluijver en Dirk Kolkman aan tafel. De werkgroep Wwft waarin RB, NOB en NBA zitting hebben, werd vertegenwoordigd door Dick Alblas, advocaat en voorzitter van de werkgroep.

De Wet ter voorkoming van witwassen is actueel. De Tweede Kamer buigt zich op dit moment over het voorstel tot wijziging van de wet. Een dag voor de ALV was er grote inhoudelijke discussie over het nieuwe wetsvoorstel waarin ook Aleid Wolfson van de Autoriteit Persoonsgegevens zich mengde. Onderwerpen van gesprek zijn onder andere het controleverband, de bancaire sleepwet en de navraagplicht hoog risicosituaties. De discussie gaat vooral over de uitvoerbaarheid.

Ook bij beroepsvereniging is Wwft onderwerp van aandacht en daarom ook op agenda gezet van de nieuwjaarsbijeenkomst. Aan de hand van vijf casussen werd de kennis van de zaal op

het gebied van Wwft getoetst. Aan het eind van middag is er geen rapportcijfer gegeven. Maar op basis van de uitslagen denk toch zeker dat het een voldoende was; wat dat betreft zeker een geslaagd programma-onderdeel.

Telkens ging het daarbij om wie verantwoordelijk is, wat de rol is en taken van de RB'er. Maar ook wie is de klant volgens Wwft en wat is een transactie. Moet een transactie worden vastgelegd of is een mondelinge afspraak ook een transactie? In korte tijd kwamen veel vragen naar boven die hierbij spelen. Bijvoorbeeld heeft de RB spontane meldplicht naar een opvolgende adviseur? En hoe staat dat in verhouding met de geheimhoudingsplicht? In een volgend nummer van Het Register kunt u hier een artikel over verwachten, waarin we hier uitvoerig bij stil staan.

Bureau Financieel Toezicht

Bureau Financieel Toezicht (BFT) is een onafhankelijke integrale toezichthouder op het werk van notarissen, gerechtsdeurwaarders en enkele Wwft-plichtige specifieke beroeps-groepen, zoals accountants en administratiekantoren. Het toezichtterrein verschilt per beroepsbeoefenaar. Het BFT is een zbo dat valt onder de (ministeriële) verantwoordelijkheid van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Het telt 52 fte (eind 2020), heeft een budget van € 7,8 miljoen (2020) en is gevestigd te Utrecht

VRAAG

Kan een ondernemer kleinschaligheidsinvesteringsaftrek voor elektrische fietsen voor werknemers claimen?

Een ondernemer heeft elektrische fietsen voor zijn werknemers aangeschaft. De werknemers gebruiken die fietsen voor hun woon-werkverkeer.

ANTWOORD

In het ingetrokken besluit van 22 juni 2004, nr. CPP2004/1454M, Fiscale faciliteiten bij het gebruik van een fiets voor het woon-werkverkeer, stond de volgende vraag en antwoord:

38. Vraag: Een werkgever stelt een fiets ter beschikking aan een werknemer. Komt de werkgever in aanmerking voor investeringsaftrek met betrekking tot de aanschaf van deze fiets?

Antwoord: Nee. Voor de toepassing van de investeringsaftrek worden niet tot de bedrijfsmiddelen gerekend bedrijfsmiddelen die zijn bestemd om - direct of indirect - hoofdzakelijk ter beschikking te worden gesteld aan derden. De aangeschafte fietsen worden in dit geval ter beschikking gesteld aan werknemers, die voor de toepassing van artikel 3.45, tweede lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 als derden zijn te kwalificeren.

In het besluit van 8 maart 2006, nr. CPP2005/1463M Inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting, investeringsaftrek is het besluit 22 juni 2004, nr. CPP2004/1454M ingetrokken met de toelichting dat het ingetrokken besluit geen beleidsstandpunten bevatte en vooral een voorlichtend karakter had. Dit zou betekenen dat de intrekking geen beleidswijziging inhoudt, en de investering in elektrische fietsen niet in aanmerking komt voor de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA).

Echter, in de huidige tekst van het besluit d.d. 17 maart 2014, nr. BLKB 2014/106M, zoals deze geldt vanaf 1 januari 2017, geeft de wetgever in onderdeel 3.1 (Ter beschik-

king stellen; algemeen) zijn toelichting wat onder ter beschikking stellen valt. Op basis van onderdeel sub b lijkt *in principe* wel KIA mogelijk. Het gaat dan om de situaties waarin het ter beschikking stellen van het desbetreffende bedrijfsmiddel:

- geen bedrijfsdoel op zichzelf is;
- als ondergeschikte nevenprestatie uitsluitend deel uitmaakt van een meer omvattende dienstverlening waarvoor een all-in-prijs wordt berekend;
- dit geheel van diensten de hoofdwerkzaamheid is van de onderneming, en;
- deze dienstverlening op zichzelf niet is aan te merken als het verhuren of op andere wijze ter beschikking stellen van het bedrijfsmiddel als zodanig.

Conclusie

Het lijkt verdedigbaar om te stellen dat een investering in elektrische fietsen wel voor de KIA in aanmerking moet komen. Kosten van woon-werkverkeer van werknemers worden door de wetgever gezien als bedrijfskosten. De werknemers kunnen vervolgens op of vanuit hun werkplek de dienstverlening van hun werkgever uitvoeren. Daarmee wordt onzes inziens voldaan aan de voorwaarden om (toch) KIA te claimen voor de elektrische fietsen. Wil je voor jouw klant echter 100% zekerheid hebben, dan is het raadzaam om in vooroverleg de casus met de Belastingdienst af te stemmen.

In deze rubriek licht Bureau Vaktechniek een veelgestelde vraag uit. In het kader van het duurzaamheidsnummer ditmaal een duurzaamheidsvraag.

Heb je een vraag? Fiscalisten van Bureau Vaktechniek helpen je door collegiaal te overleggen, te 'klankborden' en eventueel door te verwijzen naar specialisten. Je vindt de helpdesk door in te loggen op je account op RB.nl, check Fiscaal Kenniscentrum.

Als RB-lid kun je ook op het discussieforum van het Fiscaal Kenniscentrum discussiëren met andere leden over je fiscale praktijk. Leden helpen leden. Je bereikt het discussieforum door in te loggen op je account op RB.nl.

Mr. A.C.J. (Ton) van den Broek RB MiFSME

Bureau Vaktechniek

Niet ten laste gelegde feiten en de strafmaat

Wat niet is tenlastegelegd, is niet aan de orde. Of toch wel? Bij de strafoplegging kan onder omstandigheden rekening worden gehouden met feiten die niet zijn tenlastegelegd. In het arrest van 19 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:896, is al uiteengezet wanneer dit de rechter vrijstaat.

Rekening houden met feiten die niet ten lasten zijn gelegd, is onder meer mogelijk wanneer het gaat om verdenking van grootschalige fiscale fraude, ook al wordt in de tenlastelegging volstaan met een selectie van een beperkt aantal feiten. Ook in de zaak van 20 december 2022, ECLI:NL:HR:2022:1900 worden belastingaangiften bij de strafoplegging betrokken die niet in de tenlastelegging en de bewezenverklaring zijn genoemd.

Volwaardig afdoen niet ten laste gelegde feiten

In deze zaak acht de fiscale strafkamer van Hof Den Bosch onder meer bewezen dat de verdachte – een eigenaresse van een escortbureau – zich schuldig heeft gemaakt aan het opzettelijk doen van twee onjuiste en onvolledige aangiften omzetbelasting (artikel 69 AWR). Bij de strafoplegging betreft het hof echter – naast de twee in de tenlastelegging opgenomen belastingaangiften – ook andere belastingaangiften die zich in het dossier bevinden, waarbij het hof uitgaat van een totaal fiscaal nadeel van ruim € 800.000. Het 'grootschalige karakter' van de fraude, mede gebaseerd op deze niet in de tenlastelegging en bewezenverklaring opgenomen aangiften, en het daarmee gemoeide fiscale nadeel neemt het hof mee als relevante omstandigheid voor de strafmaat. Uiteindelijk gaat het hof daarmee uit van een hogere geïndiceerde strafmaat zoals volgt uit de LOVS-richtlijnen, nu deze is gekoppeld aan het fiscale nadeel. Elk nadeel heeft z'n voordeel – althans voor het Openbaar Ministerie – want er kan tot een hogere straf worden gekomen terwijl er minder bewijsrechtelijke hobbels zijn. Die 'shortcut' kan niet altijd door de beu-

gel. Een voorwaarde is wel, zo volgt uit het arrest van 19 mei 2020, dat het grootschalige karakter op grond van het verhandelde ter terechtzitting aannemelijk moet zijn geworden. Dat niet altijd aan die voorwaarde wordt voldaan, volgt uit het arrest van 2 maart 2021, ECLI:NL:HR:2021:260. In die zaak werden 44 belastingaangiften bij de strafmaat betrokken, terwijl maar vijf aangiften in de tenlastelegging en bewezenverklaring waren opgenomen. De overige belastingaangiften waren ter zitting in eerste aanleg en in hoger beroep in het geheel niet aan de orde gekomen. De Hoge Raad ging daarom niet mee in de zienswijze van het hof dat deze overige aangiften konden worden beschouwd als 'omstandigheden' waaronder de vijf in de bewezenverklaring genoemde onjuiste belastingaangiften waren begaan – en daarmee tot een hogere strafmaat kon worden gekomen.

Anders dan in die zaak is de eigenaresse van het escortbureau in het vooronderzoek over alle aangiften gehoord, zijn ter zitting alle zich in het dossier bevindende aangiften aan de verdachte voorgehouden en is de verdachte over het opzettelijk onjuist indienen van al die aangiften in de gelegenheid gesteld een verklaring af te leggen. Als de verdachte niet in de gelegenheid zou zijn gesteld zich te verdedigen tegen aanvullende omstandigheden, of deze wel ter zitting aan de orde zijn gekomen maar niet aannemelijk zijn gemaakt, dan hadden deze omstandigheden niet mogen worden meegewogen in de strafmaat. Zeker aangezien de wijze waarop de feiten worden meegewogen – namelijk door het fiscale nadeel daarvan op te tellen bij het fiscale nadeel van de bewezenverklarde feiten – erop neerkomt dat

deze feiten niet slechts worden betrokken als 'omstandigheden' waaronder de bewezenverklarde feiten zijn begaan, maar in feite volwaardig worden afgedaan (zie ook conclusie A-G Paridaens, ECLI:NL:PHR:2021:16). Daaruit volgt direct de noodzaak voor verdachten en hun gemachtigden van het op de zitting uitdrukkelijk en inhoudelijk bestrijden daarvan.

Rancuneuze inkeer

In deze zaak speelde ook een beroep van de verdachte op de 'inkeerbepaling' van artikel 69 lid 3 AWR. De ex-partner en voormalig medevenoot van verdachte had op eigen initiatief een USB-stick aangeleverd bij de Belastingdienst met de administratie van het escortbureau inclusief de 'zwarte' omzet. Daarmee kwam de ex-partner een geslaagd beroep toe op de inkeerregeling. Dat betekende echter niet dat de verdachte eveneens rechtsgeldig was ingekeerd. Haar voormalige partner handelde uit rancune jegens verdachte en niet als haar vertegenwoordiger. Voor een geslaagd beroep is het van belang dat de verdachte zelf de juiste en volledige administratie verstrekt, of dit bevordert.

Door **mr. Daniëlle J.E. de Kruif**
De Bont Advocaten

Boeken

Voorlichting door de Belastingdienst in rechtsstatelijke context

Auteur Mr. Dr. T.A. Cramwinkcel
Uitgever Wolters Kluwer
ISBN 9789013169843
Prijs € 94,95

Praktisch nut	7
Wetenschappelijk niveau	9
Actualiteit	9
Leesbaarheid	7
Presentatie	8
Prijs-kwaliteitverhouding	8
Bedoeld voor	specialist

Vanochtend maar eens de website van de Belastingdienst bezocht om de meest recente informatie over de gebruikelijkloonregeling te bestuderen. Daar staat dat het gebruikelijk loon minimaal het hoogste bedrag moet zijn van de volgende bedragen:

- 75% van het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking
- .....

Laat ik toch denken dat die doelmatigheidsmarge per 1 januari 2023 niet meer bestaat. Dit lijkt mij een gevalletje foutieve voorlichting van de Belastingdienst. Maar kan ik daar rechten aan ontleen? Dat, voorlichting door de Belastingdienst, is het onderwerp van dit boek. Kan de burger vertrouwen op de door de Belastingdienst verstrekte voorlichting? Het huidige (juridische) uitgangspunt is dat de burgers niet kunnen vertrouwen op achteraf onjuist gebleken voorlichting. In dit boek wordt niet alleen vanuit juridisch perspectief maar ook vanuit burgerperspectief gekeken. Volgens de auteur houdt de huidige toepassing van het vertrouwensbeginsel bij voorlichting onvoldoende rekening met het perspectief van de burger. Zij bespreekt een aantal rechterlijke uitspraken en laat zien dat een herijking mogelijk tot een andere uitkomst had geleid.

Ook de relevantie van een voorbehoud (disclaimer) komt aan de orde. Toch maar even gekeken of er op de website van de Belastingdienst een disclaimer staat. Ik heb, ook via de zoekfunctie op de site, geen disclaimer kunnen vinden. Maar dat zal ongetwijfeld aan mij liggen.

Het boek is een proefschrift. Naar zijn aard soms wat taaie kost. Voor de belastingnerds – en dat zijn we – is het echter een fijne uitgave. Vooral beleidsmakers zullen hier wat aan hebben. Voor de mkb-praktijk is dit boek wat minder relevant.

Eindoordeel: ■ ■ ■ ■ ■

Door mr. Marco Dijkstra RB en mr. Marcel van Galen RB

Auto van de zaak

Auteur Heleen Elbert en Carola van Vilsteren
Uitgever Rendement
ISBN 9789072092304
Prijs € 49,00

Praktisch nut	6
Wetenschappelijk niveau	6
Actualiteit	8
Leesbaarheid	8
Presentatie	7
Prijs-kwaliteitverhouding	6
Bedoeld voor	werkgevers, werknemers en dga's

Dit boek gaat over een onderwerp waar altijd veel over te doen is: de 'auto van de zaak'. De vraag of een auto privé of zakelijk moet worden aangeschaft, discussies over bijtellingen en btw-gevolgen zijn veelvoorkomende zaken in de belastingadviespraktijk. Alle fiscale regelgeving die samenhangt met de auto van de zaak wordt in dit boek behandeld. Dat is ook direct het grootste voordeel van het boek: de info uit verschillende fiscale wetten is gebundeld in één boek.

De onderverdeling in duidelijke hoofdstukken helpt niet alleen voor de leesbaarheid, maar maakt het ook geschikt als naslagwerk. Het boek is praktisch ingestoken en heeft een prettige schrijfstijl. Door deze schrijfstijl lijkt de materie een stuk minder complex dan dat deze in de praktijk is. Opvallend is wel dat de informatie over btw veel gedetailleerder is dan de overige hoofdstukken. Hierin is duidelijk te herkennen dat er meerdere auteurs zijn.

Dit boek is bedoeld voor een ruimer publiek dan belastingadviseurs. Dit is te merken door de opbouw van het boek, maar ook omdat bepaalde basiszaken aan de orde komen. Het boek is zeker nuttig wanneer er vaker problematiek omtrent de auto van de zaak naar voren komt.

Voor de belastingadviseur is dit boek geen must-have, al is het maar vanwege het gebrek aan verwijzing naar jurisprudentie (die er toch in voldoende mate is). Toch kan dit boek van toegevoegde waarde zijn om in de kast te hebben staan omdat alle zaken omtrent de auto van de zaak bij elkaar staan.

Eindoordeel: ■ ■ ■

Door mr. Susanne Schorel-Willems RB en mr. Sebastian van Wijk RB

Met 20 procent korting te bestellen

<https://landing.rendement.nl/boek-auto-van-de-zaak-20-korting/>.

In de boekenrubriek geven ervaren vakmensen op persoonlijke titel hun mening over recent verschenen (fiscale) boeken:

- Twee beoordelaars recenseren een boek.
- Zij kennen cijfers toe voor bijvoorbeeld leesbaarheid, actualiteit en niveau.

De recensenten geven een eindoordeel:

Aanrader	■ ■ ■ ■ ■
Goed	■ ■ ■ ■
Redelijk	■ ■ ■
Matig	■ ■
Afrader	■

Controller for a Day, momenteel startende en opgericht door interim managers Michel van Soest en Nick Holierook, ontzorgt de MKB ondernemer financieel van A tot Z op locatie en dat doen wij vanaf uitvoerend tot en met strategisch niveau. Kortom, één aanspreekpunt voor de volledige financiële huishouding zodat de ondernemer zich volledig kan concentreren op de business.

Voor onze opdrachtgever, **een groot landelijk opererend accountants- en belastingadvieskantoor**, zijn wij exclusief op zoek naar een:

(Senior) Belastingadviseur

Gevestigd: Noordelijke kant van Amsterdam

- Complexe fiscale vraagstukken uitwerken op het gebied van inkomstenbelasting, omzetbelasting en vennootschapsbelasting
- Fiscaal adviseren in de volle breedte
- Doorgroeimogelijkheden naar partner
- Salarisindicatie 100k+ afhankelijk van advieservaring
- Je beschikt over minimaal 5 jaar advieservaring, bent WO opgeleid in de richting fiscale economie of fiscaal recht, bent communicatief vaardig, zelfstandig, pro-actief, ondernemend en energiek

Belastingadviseur

Gevestigd: Omgeving Leiden

- Interessante fiscale vraagstukken uitwerken op het gebied van inkomstenbelasting, omzetbelasting en vennootschapsbelasting
- Fiscaal adviseren in de volle breedte
- Marktconform salaris afhankelijk van advieservaring
- Je beschikt over minimaal 4 jaar advieservaring, bent HBO opgeleid in de richting fiscale economie of fiscaal recht bij voorkeur aangevuld met de Beroepsopleiding Belastingadviseurs (NOB), bent communicatief vaardig, zelfstandig, pro-actief, ondernemend en energiek

Over je nieuwe werkgever

Je nieuwe werkgever bedient haar klanten in de volledige breedte en dit zorgt ervoor dat je de verantwoordelijkheid krijgt over een interessante en uiteenlopende klantenportefeuille, veelal ondernemende MKB klanten.

Bij jouw nieuwe werkgever staat werkgeluk en welzijn voorop. Naast een uitstekend arbeidsvoorwaardenpakket, zoals minimaal 28 dagen vrije dagen per jaar, pensioen, leaseauto dan wel mobiliteitsvergoeding, hybride werken en betaalde cursussen is er ook veel oog voor een gemoedelijke werksfeer. Denk hierbij aan een faciliterende bedrijfscultuur en uitjes (als je dat leuk vindt) zoals de Dam tot Damloop en zomerbarbecues. En tot slot kan je dagelijks genieten van een heerlijke georganiseerde lunch.

De volledige vacatures zijn te vinden via onze company page op LinkedIn:
www.linkedin.com/company/controller4aday

Direct solliciteren? Neem gerust contact met ons op.

✉ michel@controller4aday.com

☎ 0627823693

🌐 www.linkedin.com/in/michelvansoest

Controller for a Day

Haal alle **fiscale kennis en hulptools** in huis met **Fiscaal en meer**

Ben jij je in je dagelijkse werkzaamheden ook zoveel tijd kwijt aan het vinden van de meest actuele informatie of het opstellen van standaarddocumenten? Ben je op zoek naar standaard modellen en een goede fiscale informatiedatabase, maar zie je op tegen de hoge abonnementskosten? Dan hebben wij een mooie deal voor jou!

Via het RB kun je je abonneren op 'Fiscaal en meer', dé online oplossing van Sdu die je helpt om snel het juiste advies te geven aan je mkb-klanten.

Binnen Fiscaal en meer vind je:

- ✓ Practice notes die per fiscaal thema beschrijven wat er speelt in de praktijk, welke wet- en regelgeving relevant is, wat de meest voorkomende problemen zijn én welke oplossingen hierbij passen. Krijg in één oogopslag een totaaloverzicht per fiscaal thema.
- ✓ Handige hulptools zoals rekenprogramma's, voorbeeldbrieven en modelcontracten.
- ✓ Kant-en-klare adviezen die je één-op-één kunt doorzetten naar je klant.
- ✓ Meer dan 130 adviesthema's. Naast fiscale thema's vind je ook andere mkb-thema's zoals Familierecht, Ondernemingsrecht en Arbeidsrecht.

Normaal betaal je € 1.524 voor een jaarabonnement, maar als RB-lid betaal je **slechts € 306* per jaar!** Let op: dit mooie aanbod geldt nog tot 1 april 2023, daarna worden de prijzen opnieuw geïndexeerd.

Wil je meer weten over dit mooie aanbod? Kijk op onze website (onder ledenvoordeel / vakliteratuur) of neem contact met ons op via ledenvoordeel@rb.nl.

*Prijzen zijn exclusief btw.